National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont.
L

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Second class mail
registration number — 1089.

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

Nr. 95 (3387) XXXVI aastakäik

Teisipäeval, 22. detsembril 1987 — Tuesday, December 22, 1987

Üksiknumbri hind 75 centi

Toronto Kalevi lipkonna hundud „Taarapojad" soovivad kõigile eestlastele „Häid pühi". Ees: David Byers, Mart Kaljurand, Michael Sutt, Heikki ja Kalev Jaason, Markus Otema, Priit Rosenberg, Daniel Wells, Eerik Ilves, Mihkel Schaer, Mark Tuvikene. Tagareas: Riivi Ilves, nskm Margus Tae, Mati Tuvikene, Erik Otema. Pilt võetud Ballantrae rajoonis, 12. dets. 1987.
Foto: Mark Rosenberg

Õpetaja Andres Taul EELK välisameti juhatajaks

EELK välisameti uueks juhatajaks nimetati Toronto Peetri Koguduse õpetaja Andres Taul. Ta asendab praost Udo Petersood, kes hiljuti valiti kirikukogu poolt konsistooriumi assessoriks, s.t. kirikuvalitsuse liikmeks.

EELK välisameti ülesandeks on sidepidamine ning koostöö teiste kirikutega ja kiriklike organisatsioonidega. Kui välisamet taastati paguluses ligi paarkümmend aastat tagasi, oli selle esimeseks juhatajaks õpetaja Andres Tauli isa, praost dr. Jaak Taul.

Õpetaja A. Taul on sündinud Eestis 1936. aastal. Omandanud teoloogilise hariduse saksa ja inglise ülikoolides. Ordineeriti Rootsis 1961. aastal. Teeninud EELK kogudusi Inglismaal, USA-s ja Kanadas, olles viimased kuus aastat Toronto Peetri koguduse õpetajaks. Uus välisameti juhataja on usuteaduse magister (Oxfordi ülikool) ning on aastaid olnud lektoriks EELK Usuteaduslikus Instituudis Torontos. Samuti on õpetaja Taul teeninud Eesti kirikut nõunikuna (1977—82) ning Kanada praostkonna praostina (1982—87). Samuti on ta võtnud osa Kanada Luteri Kiriku Idapiiskopkonna tegevusest. Õpetaja Taul on ka tegev noortetöös, omades skautmastri kraadi ja Gilwel-kursuse diplomi.

Õpetaja Andres Taul

Lühiuudiseid

MANAMA (UPI) — Iraani kiirpaadid ründasid Kreeka tanklaeva ja paatide raketimürsud panid tühja laeva põlema. 29.990 tonnine tanklaev „World Produce" oli Pärsia lahes teel Bahreini. See oli möödunud nädalal juba viies Iraani merejõudude rünnak erapooletute riikide naftatankerite vastu. Iraani valitsuse teatel on rünnakud kättemaksuks Iraagi õhujõudude rünnakuile Iraani sadamaist õli peale võtvate välismaiste tanklaevade vastu. Vahepeal teatatakse Teheranist (mitteametlikult) et Ajatolla Homeini on väga haige.

Uus tulumaksuseadus karistab „patuseid"

OTTAWA (Tor. SUN) — Suitsetajad, joodikud ja telefonil lobisejad peavad oma lõbude eest rohkem maksma, teatatakse Parlamendimäelt. Möödunud kesknädalal esitati nimelt rahaminister Michael Wilsoni uus tulumaksuseaduseelnõu, mis pidi isiklikke tulumakse 200 miljoni dollari võrra kärpima, kuid samal ajal lisama „müügimaksudele" (sales tax), mis selle kaotuse rohkem kui tasa teeks. Opositsioon hüüdis Wilsonit „vargaks" ja „rahakoti-röövliks" ning väitis, et seni on konservatiivid rahvalt juba 22 miljardit dollarit välja petnud ning annavad nüüd 2 miljardit tagasi.

Uue maksustamis-seaduse tähtsamad punktid: Müügimaks sigarettidelt ja alkoholilt tõuseb 1. jaanuarist 15 kuni 18 protsenti. 24-pudeline õllekast või keskmine viinapudel läheb üles 41 centi, liiter veini 15 centi, 200 sigaretti 26 centi. Kaabli-TV läheb üles 10 protsenti ja sama kehtib pikamaatelefonikõnede kohta. Kuid ligi 10 miljonit kanadalast maksab järgmisel aastal umbes $500 vähem tulumaksu ja umbes

(Järg lk. 3)

Ontario poliitikute palgatõus

Ontario peaminister David Peterson kaitses Queens Pargis otsust, provintsiparlamendi liikmetele 4,4 protsendilist palgalisa anda. Ta ütles, et kuigi suurem osa parlamendi-liikmeid peavad seda liiga väheseks, tuleb silmas pidada avalikku arvamist ja eksisteerivaid majanduslikke olukordi. Konservatiivne parlamendiliige Norm Sterling nimetas seda palgatõusu „tühiseks" (peanuts). Praegu teenivad provintsiparlamendi liikmed $49.000 aastas.

KONTSERT * BÜROO

KLAVERIVIRTUOOS JA KOMPONIST

REIN RANNAP • KONTSERT

Pühapäeval, 10. jaan. kell 5 p.l. Eesti Majas

Pääsmed $8.00

MUUSIKA LOENG DEMONSTRATSIOONIDEGA

neljapäeval, 7. jaan. kell 7.30 õhtul Tartu College'is

EKL! UUS-AASTA ALGUSE „BRUNCH"

Tartu College'i aulas, 310 Bloor St. West, Toronto

1. jaanuaril 1988 kella 12 p.l. kuni kella 3-ni p.l.

EINE VAHUVEINIGA ja MUUSIKALINE MEELELAHUTUS

Osavõtu-maks $22.00 isikult. Ilmuda värvides.
Laudade ettetellimiseks ja lähemaks informatsiooniks helistada Brian Meretile, 690-6131
Korp! Sakala — EKL! presideeriv konvent

UUENDAGE „VABA EESTLASE" TELLIMINE 1988. AASTAKS!

Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht.
— Tellige „VABA EESTLAST"!

(Tellimiskupong lk. 11)

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem.

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss.

TELEFONID: toimetus 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) **733-4551** avatud esmaspäevast reedeni 9-3-ni.

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $63.—, poolaastas $35.50 ja veerandaastas $19.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $117.—, $63.50, $33.—.

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $85.—, poolaastas $46.— ja veerandaastas $25.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $121.—, $65.—, $34.—, mujal välismaal $147.—, $78.—, $42.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 75 ¢.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.50, esiküljel $7.00.

Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

Rahu maa peal, inimestest hea meel . . .

Mila, our children and I wish to extend to you our warmest greetings during this festive season.

Among the nations of the world, this season has a universal meaning of sharing, peace and goodwill towards all. In Canada, this holiday is celebrated in observance of a variety of customs and traditions which reflect the contributions of all those who have made Canada their home.

This is a time to reaffirm our own ideals and values in a spirit of compassion and love. As we gather with family and friends, all of us can take a few moments to reflect on the past year and to look to the next with optimism and expectation.

May you enjoy this holiday season in peace, joy and happiness.

OTTAWA
1987

Brian Mulroney

Äsja lõppes Washingtoni tippkonverents, mis pidi maailma tooma rahule sammu ligemale. Ning miks mitte — kas ei keelustatud terve klass mõrvarlikke tuumarakette, mis on võimelised tapma miljoneid inimesi?

President Reagan olevat pressinud ka „konventsionaalsete relvade" rahu, nagu näiteks punavägede Afganistanist välja viimist. Ning peasekretär Gorbatshov olevat vastanud: „Ma olen juba mitu korda öelnud, et me oleme valmis oma vägesid sealt ära tooma. Praegu me ainult veel arutame äratoomise tingimusi."

Ka neid „tingimusi" on N. Liit juba mitmed korrad avalikustanud. Nad soovivad, et USA ja teised Läänemaad jätaksid umbes aastaks ajaks sealsete vabadusvõitlejate toetamise. See annaks neile aega „asju ära klaarida". Siis moodustaksid nad koalitsioonivalitsuse — „fifty-fifty" nagu Poliitbüroo liige Primakov ütles hiljutises Moskva-Washingtoni otseühendusega telesaates — ning asi olekski valmis. N. Liit tõmbaks oma püssimehed välja ning kohale jääks uus koalitsioonivalitsus, kus sõjaministeerium, siseministeerium ja kohtuministeerium oleks kommunistide käes. Võibolla ka mõned sellised võtmepositsioonid nagu post, raadio, telegraaf. Mudzhahiidid võivad saada, näiteks, tööstuse, põllumajanduse, kaamelikasvatamise jne. — sellised asjad kipuvad kommunistide käes viltu minema ja kahjudega töötama. Ning siis — eks me näe, mis juhtub. Arvatavasti juhtub seesama, mis paljudes maades on juhtunud, kus koalitsioonivalitsusse kommunistid sisse toodi. Nagu Poolas, Tshehhoslovakkias, Ungaris, Rumeenias ning isegi Eestis, kui me veel nii kaugele tagasi mäletame.

Kuid „verejanulised "mudzhahiidid ei ole seni selliste ettepanekutega nõustunud. Mida siis neilt ka oodata, nad ei ole isegi kristlased! Neile ei tähenda ka jõulupühad midagi, nad võitlevad edasi!

Kuidas on seal praegune asjade seis? Kes võidab, kes on kaotamisseisundis? Viimaste teadete järgi kestavad seal kibedad lahingud, isegi Kabuli valitsushooneis. Kui uus „juht", 41-aastane endine julgeoleku-ohvitser Nadzhibulla parajasti uue põhiseaduse vastuvõtmise puhul sealses Riigikogus kõnet pidas, plahvatasid neli raketti. Nadzhibulla, hüüdnimega „Härg", ei olevat oma kõnet katkestanud, vaid edasi vuristanud — kindlasti Moskvast-tulnud teksti järgi. Moskva kohaselt toimub nõukogude vägede välja viimine järgmise 16 kuu jooksul. Kuid Afganistani partei-juht lisas, et tema nõudmisel olevat seda asja kiirendatud 12 kuu peale. Kui ainult USA oma abi mudzhahiididele ära jätaks, või vähemalt kärbiks. Praegu pidid nad kulutama selleks üle 600 miljoni dollari aastas. See läheb suuremalt osalt Puna-Hiinale, mis siis selle raha eest vabadusvõitlejaile relvi saadab. Kuid need kuulsad „Stinger" tüüpi õhutõrjeraketid tulevad otse USA-st. Ning neid on nüüd juba nii palju kohal, et nõukogude „punakotkad" ei julgevat enam madalalt lennata. Seetõttu on neil ka raske järelvedu üle Pakistani piiri täielikult ära lõigata.

Seetõttu on ka Nadzhibulla otsustanud juba praegu mõningaid järeleandmisi teha. Nagu Punase Afganistani vapist viisnurga eemaldamine, ja oma kõnedes sagedane Allahi nimetamine. Nõukogude okupatsioon on maksnud rohkem kui miljoni afgaani elu, kuid ka nad ise on kaotanud umbes 25.000 meest. Ning Afganistani sõja jatkamine maksvat N. Liidule umbes 6 miljardit dollarit aastas. Kõige hullem aga — see teeb välismaalased põikpäiseiks, nad kahtlevad Gorbatshovi „glasnostis" ja tema ilusates lubadustes, nii kaua kui ta mehed Panshiiri ja Kunari orus naisi ja lapsi tapavad.

Seepärast on Gorbatshov valmis oma vägesid ära tooma. Kuid Läänediplomaadid Kabulist kinnitavad, et ilma otsese N. Liidu sõjaväelise abita ei kestaks Kabuli valitsus kuud aegagi. Siis mis jääb muud üle, kui koalitsioonivalitsus?

Seda paistab Gorbatshov arvavat ja sellele arusaamisele tahavad tema ja ta kaasajooksikud ka ÜRO komisjoniliikmeid ning kogu Lääne avalikku arvamist viia. Rahu maa peal ja inimestest hea meel . . . kas ei ole see kristlaste dogma, kas ei ole see vääriline sihtmärk? Rahu iga hinna eest!

Kuid Afganistani vabadusvõitlejad ei paista samal arvamisel olevat. Alles 13. novembril alustasid nad uue ofensiiviga, millest üle 10.000 mudzhahiidi 60 miili pikal rindel osa võtavad. Mitmed nõukogude vägede garnisonilinnad on ümber piiratud ning N. Liit olevat, vägede väljaviimise asemel, kohale toonud eriüksusi (spetsnazi truppe), et neid piiramisrõngaid lahti murda. Nadzhibulla on lubanud vanad asjad unustada ja „mässajaile" amnestia anda, kui need ainult relvad maha paneks ja oma küladesse tagasi tuleks. Kuid ilmselt ei ole muhameedlased nii kergeusklikud kui (mõningad) kristlased. Kas saame me soovida paljukannatanud Afganistanile rahu jõulupühadeks? Või soovime selle asemel, et nad vahvalt edasi võitleksid ja enne relvi maha ei paneks, kui viimane nõukogude sõdur on nende maalt lahkunud!

ARVI

Juhtkiri „Wall Street Journal'is"

Ühendriikide mõjukas ärimaailma päevaleht „The Wall Street Journal" (mida loetakse suure tähelepanuga ka poliitilistes ringkondades) avaldas esmaspäeval juhtkirja hiljutiste sündmuste kohta Lätis.

Juhtkiri tuletab lugejatele meelde, et Läti on üks kolmest noorest Balti riigist, kes neelati N. Liidu poolt koos Ida-Euroopaga pärast Teist maailmasõda. Oeldakse, et käesoleva aasta 14. juunil ilmus Riia tänavatele umbes 5.000 lätlast, mälestamaks Stalini poolt läbiviidud küüditamist 1941-sel aastal. 23. augustil marssis 10.000 kodanikku, leinamaks Molotov-Ribbentropi paktile allakirjutamist, mis viis välja nõukogude invasioonini.

„The Wall Street Journal'i" juhtkirjanik ütleb seejärel, et möödunud nädalal Läti iseseisvuse deklaratsiooni 69. aastapäevaks kavandatud demonstratsioon nurjati kuni tuhande miilitsamehe ja umbes kolme tuhande rahvamalevlase poolt.

Juhtkiri kommenteerib, et „glasnost'il" on olnud raskusi tuult tiibadesse saamisel Lätis. Nõukogude võimud on välja saatnud „Helsingi 86" nimelise rühmituse juhtkonna, kes oli organiseerinud edukad 14. juuni ja 23. augusti demonstatsioonid. Kolmele selle grupi juhtkonna-liikmele — Edmunds Cirvilis, Arijs Tomsons ja Raimonds Bitenieks — anti käsk Lätist ja N. Liidust lahkumiseks enne võimalikku iseseisvuspäeva meeleavaldust. Teisi oli maalt välja saadetud juba varem või siis sõjaväe reservteenistusse kutsutud. Töökohtadel hoiatati töölisi, et aastapäeval tööle puudujaid karistatakse.

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

USA välisministri tervitus lätlastele

Ameerika Ühendriikide välisminister George Shultz saatis Läti Vabariigi aastapäeva puhul traditsioonilise kirja doktor Anatole Dinbergs'ile kes on Läti Vabariigi Washingtoni saatkonna chargé d'affaire'iks. 12. novembri kuupäevaga kiri kõlab tõlkes järgmiselt:

„Lugupeetud dr. Dinbergs!

Läti iseseisvuse 69-nda aastapäeva puhul on mul au saata Teile sooje tervitusi ja õnnitlusi Ühendriikide valitsuse ja rahva nimel. Läti Vabariigi rajamine 18. novembril 1918 tähistas läti rahva iseseisvuse unelma täitumist. Ühendriigid pühitsevad uhkusega koos lätlastega kõikjal seda ajaloolist saavutust.

Läti mängis aastatevahemikul 1918 kuni 1940 lugupeetud rolli maailma rahvaste hulgas, rajades samal ajal kodus eduka demokraatia. Need imetlusväärsed saavutused suruti maha nõukogude invasiooni poolt aastal 1940. Ühendriigid mõistsid kindlasõnaliselt hukka Läti annekteerimise N. Liidu poolt 1940-ndal aastal ja me teeme seda jätkuvasti ka tänapäeval. Meie poliitikaks on mitte tunnustada Läti vägivaldset inkorporeerimist N. Liitu.

Ühendriikide administratsioon austab Teie kaasmaalaste pühendumist vabaduse ja enesemääramise ideaalidele. Meie jagame teie kindlameelsust, et teadlikkus Lätile tehtud ülekohtust ei tuhmuks, samuti Teie lootust, et ühel päeval see tehakse heaks.

Siiralt,

GEORGE P. SHULTZ"

Nagu välisminister Shultz'i kirjas öeldakse, ei tunnusta Ühendriigid Läti, Leedu ja Eesti Vabariikide annekteerimist N. Liidu poolt. Balti riikide diplomaatilised esindajad on 1940-ndast aastast saadik olnud akrediteeritud Ühendriikide valitsuse juures ja annekteerimise mittetunnustamise üheks mooduseks on aastakümnete jooksul olnud just välisministrite allkirjadega kirjad Eesti, Läti ja Leedu diplomaatilistele esindustele nende iseseisvuse aastapäevade puhul.

(Järg lk. 3)

Kommentaar

Kiitke ka vä

Kui Kanadas midagi valitsuse süüks. Kui kus „Miks ei tehta midagi?" see tähendab, valitsusvõi tee, siis jääb see tegemata kanadalasele ettegi. Sell venelase — moodi. Nagu ette-taha tehakse.

Ameeriklased on selles pisut teistmoodi — kipuva tegema ja nurisevad, kui va vahele segab. Neile on väh valitsus juba liiga palju. See lokkab seal isetegevus ja mu ka enesekindlus. Ning seega süvad egoism, kapitalism, rialism, suurusehullustu Mida meil siin maal kindla ole. Enne ütleme, et noh meie nüüd. . . et kui s saksad seda tehtud ei saa, jõua meie ammugi. . . Eestis oli ka kunagi sellise seid. Nende meelelaadi ni orjalikkuseks.

Aga tagasi selle juurde, e aetakse valitsuse süüks. K kui seal mingit süüd ei ole kui juba korra kedagi mu hakatakse, siis ei taheta järele jätta. Nagu on looc praeguse peaministri Brian roney ja tema konservatiiv litsusega.

Ameeriklaste poolt vaa tundub mees „allright". kolmeaastase valitsuspe jooksul on Kanada maja olukord tublisti paranenu kalliduse tõus aeglus rahvuslik üldtoodang tõ tööpuudus langenud. On vastu resolutsioone sõjalis suse tugevdamiseks ja ma samaks kaitsemiseks, on l tüllilainud provintse ja teh kokkuleppeid välisriikide bavahetuse arendamiseks mi edutamiseks.

Muidugi on ta ehk liiga beraalide mõju all, ses jatkab nende programme igasuguseid väikseid vas seid türanniaid, jagab „va kummisaapaid ja piim ning revolutsionääridele õli ja aatomiseadmeid, ainult ausõna annavad, et sõjaliselt ei kasuta. . .

Aga selle pärast peal oma rahvale rohkem me sest need paistava vasakpoolsed olevat — havad tema „punase k tismi" hoopis asendada se sotsialismiga", mis ekstra-populaarne. Ses juhil, ülikooliprofessoril elus tööga käsi mustak teinud, olevat sellise pruunid silmad nagu tru koeral.

Ning kuigi see ka silmadega „prohvessor end lasta marksistlikul kutsuda, on ta parte marksismile rajatud n programmid käivad v Marksi juhtnööride jä sionaliseerida eraett raskelt maksustada kõik veel kuidagi kapitali riigile ülalpidamist teeni teabeteenistus (media) üheparteilisuse lipu al ameeriklasi ja kiita s maid (loe N. Liitu). Ni da vabakaubanduse vast meelsetel olevat praegu (viimaste avalike rin järgi) 35 protsenti kind jaid. Ülejäänud on ve hel, aga umbes samapal

Kommentaar

Kiitke ka vähe Brian'it!

Kui Kanadas midagi valesti läheb, aetakse see otsemaid valitsuse süüks. Kui kuskil millestki puudu on, öeldakse: „Miks ei tehta midagi?" Mis muidugi tähendab, miks nad, see tähendab, valitsusvõimud, ei tee midagi. Ning kui nad ei tee, siis jääb see tegemata — sest omapead midagi teha ei tule kanadalasele ettegi. Selles on ta veidi sakslase — või ka venelase — moodi. Nagu oleks harjunud sellega, et kõik talle ette-taha tehakse.

Ameeriklased on selles asjas pisut teistmoodi — kipuvad ise tegema ja nurisevad, kui valitsus vahele segab. Neile on vähenegi valitsus juba liiga palju. Seepärast lokkab seal isetegevus ja muidugi ka enesekindlus. Ning seega kaasuvad egoism, kapitalism, imperialism, suurusehullustus... Mida meil siin maal kindlasti ei ole. Enne ütleme, et noh, mis meie nüüd... et kui suured saksad seda tehtud ei saa, siis ei jõua meie ammugi... Meil Eestis oli ka kunagi sellisemeelseid. Nende meelelaadi nimetati orjalikkuseks.

Aga tagasi selle juurde, et kõik aetakse valitsuse süüks. Ka siis, kui seal mingit süüd ei ole. Ning kui juba korra kedagi mustama hakatakse, siis ei taheta enam järele jätta. Nagu on lood meie praeguse peaministri Brian Mulroney ja tema konservatiivse valitsusega.

Ameeriklaste poolt vaadatuna tundub mees „allright". Tema kolmeaastase valitsusperioodi jooksul on Kanada majanduslik olukord tublisti paranenud, elukalliduse tõus aeglustunud, rahvuslik üldtoodang tõusnud, tööpuudus langenud. On võetud vastu resolutsioone sõjalise võimsuse tugevdamiseks ja maa tõhusamaks kaitsemiseks, on lepitatud tüllilåinud provintse ja tehtud uusi kokkuleppeid välisriikidega kaubavahetuse arendamiseks ja turismi edutamiseks.

Muidugi on ta ehk liiga palju liberaalide mõju all, sest ta ju jatkab nende programme — aitab igasuguseid väikseid vasakpoolseid türanniaid, jagab „vaestele" kummisaapaid ja piimapulbrit ning revolutsionääridele masinaõli ja aatomiseadmeid, kui nad ainult ausõna annavad, et nad seda sõjaliselt ei kasuta...

Aga selle pärast peaks ta ju oma rahvale rohkem meeldima, sest need paistavad kõik vasakpoolsed olevat — näe, tahavad tema „punase konservatismi" hoopis asendada „punase sotsialismiga", mis olevat ekstra-populaarne. Sest sotside juhil, ülikooliprofessoril kes vist elus tööga käsi mustaks ei ole teinud, olevat sellised ilusad pruunid silmad nagu truul karjakoeral.

Ning kuigi see karjakoerasilmadega „prohvessor" ei taha end lasta marksistlikuks juhiks kutsuda, on ta partei ometi marksismile rajatud ning selle programmid käivad vana Karl Marksi juhtnööride järgi. Natsionaliseerida eraettevõtted, raskelt maksustada kõik need kes veel kuidagi kapitalismi abil riigile ülalpidamist teenivad, anda teabeteenistus (media) täielikult üheparteilisuse lipu alla, vihata ameeriklasi ja kiita sotsialismimaid (loe N. Liitu). Ning võidelda vabakaubanduse vastu. Nendemeelsetel olevat praegu Kanadas (viimaste avalike ringküsitluste järgi) 35 protsenti kindlaid toetajaid. Ülejäänud on veel kahevahel, aga umbes samapalju hääletajaid toetab liberaalide poliitikat, kes ka vabakaubanduse vastu on. Ning tagurpidi lõngakera harutades — liberaalid olid ka riigikaitse tugevdamise vastu (nad peaaegu kaotasid selle täielikult kui nad võimul olid), siis riigistasid nad eratööstusi ja õlifirmasid (Petro-Canada, Air Canada, Canadian National, jne). Nad tegid nende abil ja arvel suuri sise- ja välisvõlgu, samal ajal kui nad ilma protsentideta laenudega marksistilikke Aafrika ja Ladina-Ameerika türanniaid toetasid või neile hoopis igatsorti tavaari, kas kasulikku või kasutut, muidu andsid. Viimane suur liberaalne peaminister ajas oma pika valitsusaja jooksul jõuka Kanada peaaegu pankroti lävele. Kuid sellest hoolimata toetab tema parteid (ja kui ta ise veel kandideeriks, siis ka teda) kolmandik kanadalasi.

Miks siis meie maa hääletajad nii põiki alles mõned aastad tagasi väga populaarsele Brian Mulroney'le vastu on? Sest teda ei saavat usaldada, ta lubavat igasuguseid häid asju ja siis — tegevat ainult osa neist.

No muidugi on see halb, otsekohe taunitav — kuid kas see ei ole siiski parem kui tegelased, kes sulle lagipähe lubavad anda ja kui võimule saavad, siis annavadki? Kuigi alguses ei usuta (nagu Adolf Hitlerit ja tema „Mein Kampfi"), et kui ta kord võimule saab, küll ta siis ära taltsutatakse — aga pärast on hilja. Muidugi võib ju siis teda kiita, et näe mees tegigi mis lubas, vähemalt ta on aus.

Brian niisiis on ebaaus — ta lubab igaühele, mida see tahab, ning pärast toob ainult poole sellest kohale. Aga mina arvan, kallid sõbrad, et pool muna on parem kui tühi koor, nagu eesti vanasõna ütleb. Ja kui te selle üle järele mõtlete, siis peaksite samale arvamisele jõudma.

ARVI

Toronto Eesti Ühispank

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ühenduses on jõud!

KINNISVARALAENUD 10,25%
ISIKLIKUD LAENUD alates 11.50%

Informatsiooniks helistada:
465-4659

Pank avatud: esmasp.-reedeni 10—3,
teisip. ja neljap. õhtuti 5.30—8.00 p.l.
laupäeviti 10.00—1.00

Nikaraagua ärahüppaja jutustab

Kostariika president Oscar Arias sai Nobeli rahuauhinna oma „Kesk-Ameerika Rahuplaani" eest, mille peateemaks on „las' kesk-ameeriklased otsustavad ise oma tuleviku üle." Ta pidas Oslos oma auhinna vastuvõtmisel kõne, kus ta seda lauset kordas, lisades: „Saatke meie rahvastele mõõkade asemel sahaninasid" (plowshares instead of swords). Kuid samal päeval kui tema kõlavad sõnad Oslo kontserdi-hallis vastu kajasid, pidas kaks kuud tagasi ära hüpanud Nikaraagua sõjajõudude major Roger Miranda Bengoechea Washingtonis pressikonverentsi.

34-aastane Miranda, kes teenis Nikaraagua sandinistlikku-kommunistlikku valitsust sõjaministri abina, on seni tähtsaim ärahüpanud valitsusväelane. Viietunnise pressikonverentsi vältel jutustas ta ameerika reportereile:

1) Nikaraagua on N. Liidust tellinud veel vähemalt tosina Mig-21 tüüpi havituslennukit ning kavatseb oma sõjaväelaste arvu (koos reservidega) tõsta 590.000 mehele järgmise seitsme aasta jooksul.

2) Managuast saadetakse jatkuvalt nii relva-kui majandusabi Salvadori ja Guatemala kommunistlikele partisanidele, hoolimata et seda on korduvalt eitatud.

3) Panama sõjaväeline diktaator Manuel Antonio Noriega, keda alles hiljuti uimastitega kaubitsemises süüdistati, saadab Nikaraaguale järjekindlalt luureandmeid USA sõjajõudude liikumiste kohta, mis Panama kanali tsoonist läbi käivad. Sinna hulka kuuluvad laevastiku ja meresõdurite ümberpaigutamised, manöövrid ja praegune tugevus.

4) Kaitseminister Humberto Ortega, kes on Nikaraagua diktaatori Daniel Ortega vend, on korjanud omale vähemasti 1,5 miljoni dollarilise varanduse, mis asub Shveitsi pangas nummerdatud sala-arvel.

Nikaraagua valitsus süüdistab USA-d, et nad on vaese Miranda ära kidnäpanud (ta ilmus USA saatkonda Mexico City's oktoobrikuu lõpul) ning ta ajud ära pesnud. Peale selle olevat ta juba varem olnud mentaalselt ja emotsionaalselt tasakaalust väljas ning igavene reetur. Ning tema rumalad süüdistused ei olevat üldse vastuseväärilised.

Miranda ütles siis lisaks, et sel juhul ta räägib veidi täpsemalt: Humberto Ortegal oli Pariisi Panga Shveitsi osakonnas, kontos number 58946 möödunud oktoobrikuu lõpul 1.495.596 dollarit, mis on sinna kogutud 1981. aastast saadik. Ja ta lähim kaastööline Nikaraagua kaitseministeeriumis on Nõukogude kindral Zaitsev. Ning peale Mig-21-tede olevat veel teel terve eskadron Hind Mi-24 tüüpi soomustatud ründekoptereid. Kuidas meeldivad need faktid Kesk-Ameerika rahusobitajaile?

Viimaste teadete järgi lasksid Nikaraagua sõjajõud alla relvastamata Cessna spordilennuki, mille piloodiks oli 57-aastane ameeriklane James Denby. Nad süüdistavad vangilangenud Denby't CIA-le spioneerimises, kuigi Denby kinnitab et tal on piiri lähedal Kostariikas farm ning tal oli luba Nikaraaguast üle lennata.

USA välisministri

(Algus lk. 2)

Teabeagentuur United Press International teatas neljapäeva õhtul Moskvast: Riias kohalolnud erapooletud pealtnägijad ütlesid telefoniteel, et vabadussambast 500 meetri kauguses ülesseatud miilitsameeste aheliku lähedusse oli siiski ilmunud 18. novembri õhtuks umbes kahetuhandepealine rahvahulk tähistamaks oma vaikse kohalolekuga Läti Vabariigi aastapäeva. Läti NSV nn. välisminister Leonard Batkevich ütles neljapäeval Moskvas asetleidnud pressikonverentsil, et eelmisel päeval oli Lätis vahistatud kokku kolmteist isikut, neist viis Riias. Batkevich'i väite kohaselt oli vahistatute puhul tegemist „huligaanide ja joomaritega".

Nagu on sellest juba juttu olnud, täheldasid Riias kohalviibinud üksikud Lääne ajakirjanikud ning kohalikud ebaametlikud lätlaste allikad seitsmesaja kuni tuhande mundris miilitsamehe ja umbes kolme tuhande rahvamalevlase osalemist blokeerimaks mingit võimalikku rahvuslikku demonstratsiooni 18. novembril. Enne seda olid nõukogude võimud pidanud mitu nädalat kestnud väga ägedat propaganda- ja surve-kampaaniat sarnase demonstratsiooni ära hoidmiseks.

A. J.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendipärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Uus-tulumaksuseadus

(Algus lk. 1)

850.000 „vaeste" perekonda ei maksa üldse midagi, nende hulgas ka 250.000 „seeniori". Praeguse 10 erilahtri asemele tuleb tulumaksu-maksmisel ainult kolm astet — esiteks tuleb maksa 17 protsenti kuni 27.500-dollarilise maksu alla kuuluva sissetuleku eest, 26 protsenti järgmise 27.500 eest ja 29 protsenti maksustatava sissetuleku eest, mis ületab 59.000 dollarit.

Alaealiste laste arvel maksust vabastamine kaob ja selle asemel antakse iga lapse kohta 65 dollarit „maksukrediiti". 1000-dollarilne maksuvaba intressi-sissetulek on kaotatud ja ka pensioniplaanidega teenitud sissetuleku suhtes on muudatusi. Üldiselt kaebab opositsioon, et „keskklass" saab uue seadusandluse all eriti nuhelda. Kuid Wilson väidab, et see ei ole nii — rohkem maksavad ainult suured finantsinstitutsioonid. Eriti farmereile olevat uued määrused soodsamad. Wilson ähvardab maksudest kõrvale hiilijad kõrgemate karistustega.

Valimised L.-Koreas lõppesid

SÖUL, (AP-UPI) — Valitsuskandidaat Roh Tae-woo võitis presidendivalimised 38 protsendise häälteenamusega. Tema vastaskandidaadid said vähem — Kim Young-sam sai 27 protsenti, Kim Dae-jung 26 protsenti ja Kim Jong-pil 8 protsenti. Arvud näitavad, et opositsioon oleks võitnud, kui nad oleksid suutnud ühe kandidaadi peale kokku leppida. Kuid selle asemel karjuvad nad „pettus", ja lubavad vägivaldselt valitsust üle võtta. President hoiatab, et sõjavägi ja politsei on võimelised demokraatlikult valitud valitsust kaitsma ja kavatsevad seda ka teha. Eriti mures ollakse 1988 aasta suveolümpia pärast, mis rahutuste korral võib ära jääda. Süüdistatakse Põhja-Koread rahutuste õhutamises ning äsjase lennu-atendaadi korraldamises, et suvemängude asetleidmist takistada.

„VABA EESTLANE"

on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

Lühiuudiseid

BUSIA, Keenia (UPI) — Keenia ja Uganda vägede vahel toimus Busia asula lähedal kokkupõrge, ning ÜRO ametiisikud asusid tsiviilisikuid piirkonnast evakueerima. Lahingud kestavad seal juba mitmendat päeva. Keenia ajalehtede põhjal olevat lahinguis tapetud 26 Uganda sõdurit. Busia on piiriasula, mille pärast võideldakse. Uganda sõjaväevõimud väidavad, et keenialased püüavad nende siseasjadesse sekkuda. Keenialased omalt poolt kaebavad, et Uganda distsiplineerimata sõdurid rüüstavad ja tapavad Keenia territooriumil. Ka jälitavad nad põgenikke üle piiri Keeniasse.

Teatavasti aitasid Keenia võimud kaasa Uganda diktaatori Idi Amin Dada kukutamisel, kuid pärast selle verise türanni maalt lahkumist on mitmed kodusõjad Ugandast üle käinud.

RRSP-d, RRIF-id ja aastarendised.

Head investeerimisvõimalused.
Nõuanne tunnitasu alusel.

TARVO TOOMES
Moneystrat Inc.
tel. 495-6805 ehk 968-1444

KALEVI LIPKONNA JÕULUKINK

Laupäeval, 12. detsembril Toronto Kalevi lipkonna hunduparvik „Taarapoisid" käis metsast jõulukuuski saagimas, et siis kinkida neid „Ehatarele" ja „Eesti Kodule". Lipkonna juht nskm Margus Tae andis hundudele õpetust puude maha võtmises.

Kalevi lipkonna „Taarapojad" kingivad „Ehatarele" Jõulukuused. Ees — Priit Rosenberg ja Michael Sutt. Taga — nskm Margus Tae, Daniel Wells, Markus Otema, Daniel ja Mihkel Schaer, pr. Malle Kalm, pr. Endla Kungla, pr. Kullango, Erik Otema. Foto: Mart Rosenberg

Kalevi lipkonna hundud kingivad „Eesti Kodule" jõulukuused. Vasakult: nskm Margus Tae, Michael Sutt, Priit Rosenberg, Erik Otema, Mihkel Schaer, Markus Otema, pr. Anette Koppel, Daniel Wells, Daniel Schaer ja Jaan Schaer. Foto: Mart Rosenberg

Kaunis advent-kontsert-teenistus Hamiltonis

Hamiltoni Eesti Ev. Luteriusu koguduses on ammuseks tavaks pidada detsembri teisel pühapäeval küünlavalguse advent-jumalateenistusi koguduse noorte kaasteenimisel. Aegade jooksul on küünlavalguse teenistusi koos õpetajaga sisustanud Hamiltoni Eesti Kooli õpilased, leerinoored, gaidid ja skaudid, „Helletajad" ning mõnel juhul isegi noori teistest keskustest. Tänavu esines esmakordselt küünlavalguse teenistuste raames Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor Olaf Kopvillemi juhatusel ning noorte osalemise traditsiooni kandsid edasi skautlikud noored.

Teenistus algas defileega: vaiksesse, küünlavalgusest säravasse pühakotta sisenesid H.E.S. Segakoor, noortejuhid, koorijuht ja õpetaja. Prelüüdiks laulis koor J.A.P. Schultz'i „Et tulge, oh lapsed"; sellele järgnes koguduse organistilt Eva Rammolt orelisoolo, M. Gotthard Sischeri helitöö „Oh Jeesuslaps, armas". Järgnesid neli jõululaulu segakoorilt. Kaks saksa jõululaulu, neist viimane Ivar Rammo sõnadel: „Tasa libiseb lund" ja „Jõulutäht"; edasi „Püha õhtu", austraalia jõululaul, koorisolistiks mezzo-sopran Hilda Sepp. Tsükli viimane pala oli Roman Toi „Päästja sündinud", solistiks sopran Valve Tali. Peale ühiskoraali „Neil karjastel väljal" asusid altari ette ngdr. Maimu Nõmmik, skj. Hannes Aasa ning skj. Hendrik Nõmmik koos koguduse õpetajaga, osaledes õhtuteenistuse liturgias. Peale orelisoolot „In dulce jubilo", koguduse õpetaja assessor Tõnis Nõmmik oma advendikõnes, rajatud Jesaia 43:1 tekstile, tiivustas kogudust vastu võtma Jõululapsukest ja usaldama Jumala tõotusi.

Kontsertteenistuse teine osa algas ühiskoraaliga „Vaikse tuule tiibadel", millele järgnesid neli pala koorilt: A. Maasalo „Jõulukellad", M. Miido „Jõuluööl", G.F. Händeli „Rõõmusta nüüd" ja R. Toi „Jõuluvalgus". Peale õpetaja palveid ja õnnistamist laulsid koor, kogudus ja sopran Valve Tali koraali „Oh sa õnnistav" ning koor postlüüdina W.H. Monk'i „Jää minuga". Teenistusel olid rakendatud ka Hamiltoni „Kotka" skautlipkonna kõige nooremad liikmed „piibrid", kes jagasid uksel laulelehti.

Tore oli näha H.E.S. Segakoori esinemas kirikus täies koosseisus ja nõnda südant-soojendavalt advendi- ja jõululaule laulmas! Nii koori kui solistide esinemine tõi esile palju kiitvaid kommentaare kirikulistelt. Samuti nagu mõni aasta tagasi toimunud koori kaunis kannatusaja kontsert, nõnda ka tänavune küünlavalguse adventkontsert mõlgub kaua Hamiltoni eestlaste meeles!

Jumalateenistusele järgnes koguduse saalis Hamiltoni Eesti Kooli ning koguduse naisringi ühine jõulupuu. Kiriku alumine saal täitus viimase kohani laste ja nende vanemate ja vana-vanemate ning teiste täiskasvanutega. Naisringi liikmed pakkusid verivorste kõige sinna juurde kuuluvaga. Oli imestamisväärne, mida Hamiltoni Eesti Kool oma juhataja Merike Kogeri ja teiste õpetajatega on lühikese ajaga korda saatnud: laste esinemine oli väga nauditav ning eesti keele alal on ka kõige „umbkeelsemad" suuri edusamme teinud. Õhtu kõrgpunktiks oli muidugi jõuluvana, kes kõiki noori meeles pidas. Kahjuks aga ei pidanud mitte kõik täiskasvanud end sama hästi ülal kui lapsed; vahepeal oli

GARDENIA FLOWERS & GIFTS
5165 YONGE ST
WILLOWDALE, ONT.
M2N 5P5
733-4515 733-4516
Avatud: esmasp.-neljap. 9—6 p.l., reedel 9—8 p.l., laup. 9—5 p.l.
• North York Centre subway jaama juures
• Kojuviimine Suur-Torontos ja üle maailma
• Aktsepteeritakse krediit-kaarte
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
KUNSTKÄSITÖID KINKIDEKS: EHTED, MEREVAIK, NAHKTÖÖD, PUUNIKERDUSED, KERAAMIKA.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.
Kingsdale Yonge 5165 Park Home York Cemetary Empress Sheppard

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE JA HÄRRADELE
ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

INTRA Independent Travel Retailers Associated
Your Host Travel Agency (1986) Ltd.
EESTLASE REISIBÜROO
MIRIAM ISBERG ANDERSON, C.T.C.
President
Woodside Square Mall, 1571 Sandhurst Circle (McCowan & Finch
Scarborough, Ontario, Canada M1V 1V2
416-298-2160
Avatud nädala sees 9:30—9:30
laupäeval 9:30—5:30
INDIVIDUAAL- JA GRUPIREISID ÜLE MAAILMA

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud
MATUSEMAJA
Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.
Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T.L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST
Petlem ei olnud juhuslik sündmus inimkonna ajaloos! Vaid enne aegade algust Jumala poolt ette määratud ning Tema prohvetite poolt väljakuulutatud tõde!
„Aga sina, Petlem Efrata, olgugi väike . . . sinust väljub mulle see, kes saab valitsejaks Iisraelis ja kelle põlvnemine on muistseist päevist, igiaegadest!"
Miika 5:1.
HARRY ELLER, GRAFTON, ONT., K0K 2G0, CANADA

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

SOOVIN TUTVUST
daamiga, vanus 50—65, kes on huvitatud majanduselust. Kirjad selle lehe talitusse märgusõna all „Robert" Õige aadress või tel. number.

„vanade" jutusuminas raske lapsukeste salme jõuluvanale ja isegi osa esinemisi kuulda. Nii Naisringile kui Eesti Koolile tänu ilusa õhtu eest!

S.K.

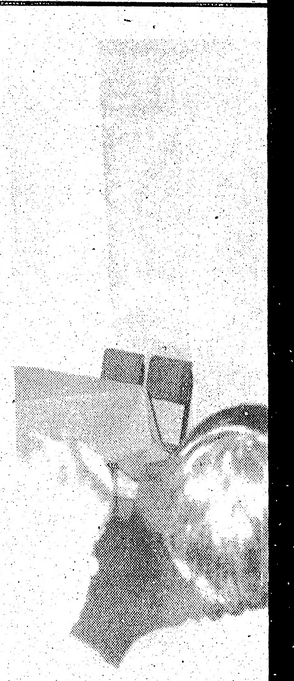

Auhinnakomisjon — vasa
Kurlents teeb parajasti te
vastanud komisjoni nouete

Eestlaste

Jõulusõimetööstus

Igal aastal jõulude poole ja siis meenub ü Karl Betlem — suusa kingsepp Vendelist, U puutöö-meister Toronto siis Peetri kirikus vahi kogu teenistuse aja. Ni puidust ristnurkadega lõpuks veel puupinuga s *on Karla Betlema kätet* lugu alles algab.

Vendeli küla kümmekon meetrit Uppsala linnast Rootsimaa vanimaid as paiku — umbes nagu Kund masmägi või Narva ja Pä kaldad Eestis. Kiviaegne leitakse luust västraid ja n si. Selle piirkonnaga, Rosla olid meie esivanematel an suhted ja nimetus „Rootsi sellest Roslagenist tul Arheoloogia jutustab, et V on välja kaevatud paat-m kus mehele on hauda kaa dud tapetud hobuseid, ka ja orje, rääkimata kaunistatud kiivritest, kil relvadest. Ja sel ajal k esivanemad veel ägedasti ristiusu pakkujatega, ehi tertslaste mungaordu Ve ilusa tellistest kiriku, alles on tänapäevani.

Peale selle riigiki Vendelis veel tublisti pa Üks neist, misjonikiri mõistetes nelipühilaste o tühjaks, täideti kahekord dadest kokkulöödud na sinna majutati 1944. sadakond eesti meespõ See oli karantiinlaage sõdurid valvasid, et põg lahkuks hoonest kauge õuel olevasse latriini ja e sed ei võtaks põgenike dust. Sõdur magas is kiriku ukse juures, mun ja püss kaisus.

KIRJU KARI

Vendeli misjonikirik tiinlaagris oli mitut s vast. Gruppidena või tada trobikonda Harjur reid ja piiritusevedajaid punti soomepoisse. Pra ronto koolijuhataja Edg oli üks neist. Seal vee

Auhinnakomisjon — vasakult prof. dr. M. Puhvel, dr. A. Kurlents, õp. H. Laaneots. Dr. Kurlents teeb parajasti teatavaks, et sel aastal polnud auhinnavõitjat, sest sisse saadetud too ei vastanud komisjoni nouetele. Foto: Sultson

Eestlaste jõuluäri põgenikelaagris

Jõulusõimetööstus Betlem, Jõe ja Toom

Igal aastal jõulude lähenedes rändavad mõtted Betlema poole ja siis meenub üks eesti mees, kelle nimi on Betlem. Karl Betlem — suusatööstur Harkust, Tallinna lähistelt; kingsepp Vendelist, Upplandist Rootsis ja ehitaja ning puutöö-meister Torontost. Kui keegi meest ennast ei tunne, siis Peetri kirikus vahib ja imetleb ta selle mehe kätetööd kogu teenistuse aja. Nimelt see suur puurist altaris, valgest puidust ristnurkadega altar ja kantsel kirikus ning kõige lõpuks veel puupinuga sein ja kogu noorteruum kiriku keldris on Karla Betlema kätetöö. Nüüd võiks ütelda aamen, aga õige lugu alles algab.

Vendeli küla kümmekond kilomeetrit Uppsala linnast on üks Rootsimaa vanimaid asustatud paiku — umbes nagu Kunda Lammasmägi või Narva ja Pärnu jõe kaldad Eestis. Kiviaegne, kust leitakse luust västraid ja nooleotsi. Selle piirkonnaga, Roslageniga olid meie esivanematel ammused suhted ja nimetus ,,Rootsi'' ongi sellest Roslagenist tuletatud. Arheoloogia jutustab, et Vendelist on välja kaevatud paat-matuseid, kus mehele on hauda kaasa pandud tapetud hobuseid, kariloomi ja orje, rääkimata uhkesti kaunistatud kiivritest, kilpidest ja relvadest. Ja sel ajal kui meie esivanemad veel ägedasti võitlesid ristiusu pakkujatega, ehitas tsistertslaste mungaordu Vendelisse ilusa tellistest kiriku, mis seal alles on tänapäevani.

Peale selle riigikiriku on Vendelis veel tublisti palvemaju. Üks neist, misjonikirik (meie mõistetes nelipühilaste oma) tehti tühjaks, täideti kahekordsete laudadest kokkulöödud naridega ja sinna majutati 1944. sügisel sadakond eesti meespõgenikku. See oli karantiinlaager; rootsi sõdurid valvasid, et põgenikud ei lahkuks hoonest kaugemale kui õuel olevasse latriini ja et rootslased ei võtaks põgenikega ühendust. Sõdur magas isegi öösel kiriku ukse juures, munder seljas ja püss kaisus.

KIRJU KARI

Vendeli misjonikiriku karantiinlaagris oli mitut sorti rahvast. Gruppidena võiks nimetada trobikonda Harjuranna kalureid ja piiritusevedajaid ning teist punti soomepoisse. Praegune Toronto koolijuhataja Edgar Marten oli üks neist. Seal veetis mõningaid päevi politseimees August Kala, kes mõne aasta eest Torontost lahkus igavikku. Metsateadlane Puhvel kahe poisiga, kes praegu on tuntud professorid, suusatööstur Karl Betlem Harkust ja teisi. Ainus kes kõneles rootsi keelt oli meremees Aksel-Ruurik Toom. Tema kadus kümnekonna aasta eest oma Royal Beachi kodust — läks tõukekelguga Simcoe järvele jääkalastama ega tulnudki tagasi. Ei tea, kas kadus jääauku õnnetuse tõttu või aitasid teda indiaanlased, kelle saare külje all see lugu juhtus.

Kui Vendeli ümbruses kuuldi, et põgenike hulgas on üks, kes oskab ,,inimeste keelt'', siis tekkis Toomil peagi kontakte rootslastega. Selle kaudu teistelgi. Meie topelt-kvartett kutsuti laulma ümbruse palvemajadesse, mõnedele pakuti päevaseid tööotsi ja Vendeli tüdrukuid pani kihelema teadmine, et kirikus on valve all terve hulk toredaid noori mehi. Üks ja teine kutsuti rootsi neidude poolt kohvile.

,,JULKRUBBA-FABRIKEN'' — JÕULUSÕIME-TÖÖSTUS

Ühe mõisa lesk-perenaine tundis inimarmastuslikku huvi, kuidas selle meestekarja talente rakendada nii et nad leiaksid mingit tegevust ja saaksid rahapenni taskusse. Tema tuli Aksel-Ruurik Toomi juurde ideega, et kas mehed ei hakkaks valmistama jõulu-sõimi, mida Rootsis sageli kasutati kodude ja akende kaunistamiseks jõulute ajal.

Nii tekkis kolme mehe tööstusettevõte — jõulusõimede seeriatootmine. Nende ridade kirjutaja joonistas kavandid, mille muutmiseks, rootsi maitsele vastavalt lesk-proua andis lahkesti näpunäiteid. Karla Betlem lahendas materjali ja tööriistade probleemid (vineer, vineerisaed ja liim), Aksel-Ruurik oli tööline ja mina omakorda vesivärvidega maalija ning lakkija.

Ühest lähedasest talust saime tasuta tühja kambri tööstusruumiks ja sellest sai väga tihe novembrikuu 43. aasta eest. Maaler ei jõudnud oma tööga toime, nii et tuli kutsuda appi Thor Kreek — helilooja Cyrillus Kreegi poeg esimesest abielust, kellel oli joonistamiseks andi ja lusti. Tema spetsialiseerus eeslitele ja lammastele.

PÜHA PEREKOND BETLEMA LAUDAS

Jõuluõhtu-stseeni osalisi ei tarvitse ühele korralikule kristlasele kirjeldada. Siiski — igaks juhuks — lavaks oli midagi eest avatud nukumaja taolist, mille katuseharjal istus jõulutäht. Keskpunkti moodustas sõim jõululapsega, kellest olid näha ainul siputavad käed-jalad. Siis muidugi musta habemega Joosep ja tema lapseohtu naine Maria. Jõulustseeni imetlesid paar karjast pikkade keppidega ja siis üsna palju eesleid ja lambaid. Meie ühine otsus (meenutades jõuluevangeeliumi) oli, et lehmi ega kaameleid seltskonnas ei olnud.

Siis muidugi kolm tarka meest või kuningat, kuidas neid nimetada: üks valge, teine araablane või türklane ja kolmas üsna must murjan. Me ei saanud kuskilt eestikeelset Uut Testamenti, et kogu püha öö situatsiooni korralikult uurida. Terve asi käis mälu järgi ja kui ikka kuu aega pead õiendama Betlema lauda üksikasjadega, siis on see omamoodi kristlik õppus. Vahest nurisesime, et Karla meile üksikasju ei teadnud rääkida, kuigi ta nimi oli Betlem. Viimaks tõi Aksel-Ruurik rootsikeelse testamendi ja tõlkis sealt. Siis läks vaidluseks, nagu piiblitõlke komisjonis. Meile tundus, et rootsi keeles oli mõndagi teisiti.

Muidugi — palve ja hardumus on üks asi, püha asja massiline tootmine on aga iseasi. Tõmbasime suitsu ja vahest saatis äpardust mõni kõvem sõna. Aga siis tuli ka kohe noomitus: ,,Mis sa kurat vannud püha sõime juures.''

MÕNED JÄID PÖÖNINGULE

Jõulusõime-tööstus Betlem, Jõe ja Toom tootis kokku sada ,,julkrubbat'' ja meie andsime need lesk-prouale — tellijale üle paar nädalat enne jõule 25 Rootsi krooni tükk. See oli siis niisugune raha, mis pani pea ringi käima. Karla ja mina saime naistele ja lastele (need elasid paari kilomeetri kaugusel seltsimajas samasuguses karantiinis) kasinat jõulurõõmu teha ja Aksel-Ruurik, kes meremehena ei omanud kindlat naist, pani sigari ette ning pakkus meilegi.

Jõulusõimede turustamist korraldas meie mätseen. Me ei saanud teada, mis hinnaga ta neid müüs, aga selle juures olevat rõhutatud, et need on ,,flyktingarnas hemslöjd'' — põgenike käsitöö. Nii need võisid minna halastuse pärast veidi kallimalt või koguni alla omahinna. Pärast oli kuulda, et osa neist olevat olnud meie mätseeni mõisa pööningul.

Kui me praegu vahest nurisеme, et jõulud on üleliia äriasjaks muutunud, siis võite osa pahameelest valada firma Betlem, Jõe ja Toomi kontosse. Aksel-Ruurik on issandakarjas ja temal pole sellest miskit. Meie Karlaga võtame ka asja külmalt, sest vabas läänes aeguvad isegi kuriteod 25-aastaga. HJ

Tartu Ülikooli aastapäeva tähistamine Montrealis

Pühapäeval, 6. dets. Montreali Jaani kiriku seltskondlikes ruumes korraldatud alma materi päeva aktus eesti akadeemiliste org-ide ühisetvena oli kokku tõmmanud saalitäie kuulajaid. See aktus, mida on peetud vaheldumisi seltside ja korp-ide poolt juba 33 aastat, on alati saanud suure tähelepanu osaliseks.

Aktuse avasõna ütles Katrin Heyduck, rõhutades Tartu Ülikooli arengut meie iseseisvuse aastail, mis kohustab meid säilitama sel õitsengul arenenud rahvuslikku vaimu. ,,Vivat academia'' laulmisele järgnes Concordia ülikooli zhurnalistika professori dr. Enn Raudsepa kõne ajakirjanduse eetikast — mis on vale ja tõde tänapäeva meedias. Ajakirjandusel siinsel mandril on olnud sagedasi moraalseid puudujääke ja on isegi valeteid käidud sensatsioonihimuliste lugejate ligitõmbamiseks. Kõne oli rikkalikult põimitud näidetega valekuulduste levitamisest ja eneseülistust taotlevaist ajakirjanikest. — Ajakirjanik peab ausalt ja siiralt kirjeldama sündmusi, lõpetas kõneleja.

Anton Pindam deklameeris mõjurikkalt kaks luuletust ja siis tegi auhinnakomisjon — Prof. M. Puhvel, õp. H. Laaneots ja dr. A. Kurlents — teatavaks eelmise aasta aktusel väljakuulutatud eesti üliõpilastele määratud võistlustööde tagajärjed. Kohale oli saabunud 30. novembril ainult üks töö varjunime all ,,Kuldkala''. Kahjuks ei vastanud saadetud kaksiktöö võistlustingimustele. Eestikeelne jutuke kilpkonnast oli käsitsi kirjutatud 6 lk. ja lisaks 11 lk. ingliskeelne lühiuurimus mustvalgsest ja värvilisest filmist. Võistlustööd pidid olema ainult eestikeelsed ja 30 lk. masinakirjas. Seetõttu otsustati töö jätta auhindamata ja ümbrik autori nime ning aadressiga tuhastada, mida ka kohe tehti. Ühtlasi kuulutati välja järgmise aasta võistlustöö eesti üliõpilastele ülemaailmses ulatuses, et erguta-da nende teaduslikku ainekäsitlust emakeeles. Teemadeks olgu kas eestiaineline või erialaline lühiuurimus vabal ainevalikul. Tööde pikkus mitte alla 30 kvartlehekülje masinakirjas. Tööle kaasugu eraldi ümbrik tööl oleva märgusõnaga, mis sisaldab autori nime, aadressi ja ülikooli nime õpiaastaga. Tööd saadetagu hiljemalt 1. nov. 1988 aadressil: A. Kurlents, 4376 Circle Rd. Montreal, Que. H3W 1Y5. Lähemaid andmeid saab kõigilt komisjoni liikmeilt. Tulemused avaldatakse järgmisel Alma Materi aktusel detsembris 1988. ja auhindadeks on: I auhind — 500 dollarit; II auhind — 250 dollarit.

See summa väärib lühikese töö kirjutamise vaeva.

Lõppsõna ütles Helle Kraav, rõhutades südamlike sõnadega seda kultuurivaramut, mis oleme kaasa toonud Eesti Vabariigi Tartu Ülikoolist ja mida peame mitte ainult säilitama, vaid ka edasi kandma vaba maailma haridustemplitest hangitud teadmuste põhivarana.

Aktus lõppes Eesti hümniga. Klaveril saatis Heino Ventser. Järgnes ühine kohvilaud.

A.K.

Katrin Heyduck avasõna ütlemas. Foto: Sultson

AINUKE EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST
Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas.
Lillede koju viimine. LTD

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

SPORT

Suurvõistlused ujumises

Novembri viimane nädalalõpp kujunes ujujatele Torontos eriti ,,palavaks". Toimusid kolm päeva kestnud rahvusvahelised võistlused osavõtjatega kaheksalt maalt ning nendele otsa maavõistlus Kanada ja N. Liidu vahel. Meie noortest ujumistähtedest võttis ,,lahingutest" osa ainult Kia Puhm seliliujumises. Alguses startis ta 50 ja 100 meetris ning pidi rahulduma kahe neljanda kohaga. Temast paremateks osutusid kaks USA tüdrukut ja kaasmaalastest Lori Mellen Ajaxist. Hinnatav võit tuli kohtumises venelastega. Seal alistas ta 200 meetris kahe sekundiga nende suure tähe Dendeberova, kes kompleksujumises on maailmas teisel kohal.

Maavõistlus venelastega, mis oli järjekorras kolmas, andis Kanadale suure võidu 92:35 (19-st alast võideti 15). Suure ülakaalu põhjuseks oli asjaolu, et venelastel oli ettenähtud 12 asemel võistlemas ainult neli naist. Eelmised kaks kohtumist olid lõppenud N. Liidu võiduga: 178:156 (1978. a.) ja 199:145 (1979. a.).

Võistlustel, kus oli esindatud 8 rahvust võitsid nii Kanada, USA, kui ka N. Liit igaüks 9 kuldmedalit. Võistlused andsid viis uut lühikese ujula Kanada rekordit. Ujuti nimelt 25-meetri basseinis.

Võistlused näitasid järjekordselt, et krool (vabaujumine) on kanadalaste nõrgeim külg. Seetõttu on tähtis, et aasta tagasi ärahüpanud tshehh Gery, kes taas näitas, et ta sel alal on eriti tugev, saaks olümpiamängude ajaks Kanada kodakondsuse.

Spordimärkmeid

Euroopas on juba alustatud 1987. aasta parimate sportlaste valimist. Itaalia spordiajakirjanike arvates olid võrdselt parimad Kanada sprinter Ben Johnson ja Iiri jalgrattur Stephen Roche. Hiilgava karjääri eest anti eriauhind prantsuse jalgpallur Michel Platinile, kes mängib Itaalias ,,Juventuse" meeskonnas. Itaalia parimaks tunnistati 3000 m takistusjooksu maailmameister Francesco Panetta.

o

Trondheimis Norras toimus naiste väravpalli turniir ,,Polaarkarikale". Kuue osavõtva naiskonna hulgas osutusid tugevaimaks Norra ja N. Liidu koondised võites kuni viimase vooruni kõik mängud. Finaalis said venelannad, kes sel aastal polnud veel kordagi kaotanud, lüüa Norra naistelt 15:21.

o

Kanada olümpiakandidaatide meeskond jäähokis kaotas Soomes oma esimese sealse treeningmängu 2:3, kuid võitis teises kohtumises Soome olümpiakoondist samasuguse tulemusega.

o

Novembri keskel käisid Eesti jääpurjetajad võistlemas Põhja-Soomes polaarjoone taga. Varem ei ole hooaega kunagi avatud nii vara. Sellele vaatamata said eesti purjetajad oma kelgud korralikult libisema ja konkureerides Soome, Rootsi ja Hollandi sportlastega võitsid eestlased viis esimest kohta.

o

Moodsa viievõistluse esimeseks Euroopa meistriks tuli 14 riigi 35 võistleja seast Jozsef Demeter. 25 aastane ungarlane tagas kulmedali parema ratsutamise takistussõiduga.

Meeskondlikult võitis meistriitli vaatamata ratsutamise viiendale kohale avaalast peale juhtinud NSV Liidu kolmik.

o

Shveitsi televisioon kavatseb teha Calgaryst 150 tundi ülekandeid. Shveitslaste teledelegatsiooni suurus on 60 inimest.

o

Tänavuse Euroopa parima aja maratonijooksus saavutas 2:10.01-ga, itaallane Salvatore Bettioli. Maailmas on sel aastal kiirem (2;09.50) olnud ainult jaapanlane Hiromi Taniguchi.

Hästi jooksis ka naiste kiireim Rita Marchisio (It.), kelle 2:29.36 on tänavu üheksas maailma edetabelis.

o

Ka mustal maal tehakse 120 m pikkusi suusahüppeid. Rahvusvahelistel võistlustel Ida-Saksas sai tehiskattega trampliinil esikoha Jens Weissflog 117 ja 116 m õhulendudega ning jättis teiseks maailmameistri austerlase Andreas Felderi.

EDUKAD PÕDRAJAHIMEHED

Põdrajahi-hooaeg on nüüd möödas ja kuigi tänavu olevat olnud erakordselt palju jahimehi ning harilikust vähem põtru (isegi nii vähe, et kütid peavad jahilubade peale liisku võtma), said Toronto Eesti Püssi- ja Püstoliklubi mehed vähemasti kaks — üks sarvedega ja teine ilma. Pildil: Vasakult Ants Tint, Olaf Sõrra (tegelik paugutegija), siis Indrek Uukkivi, Matti Salojärvi, Urmas Suits. Uukkivi ja Salojärve vahelt paistab põdrapulli pea, sarvedki veel küljes. Foto võetud Geraldtoni lähedal T. Tomsoni poolt.

KUI VÕIDELDI KODUPINNA EEST

HARALD RIIPALU

20.

Järgmisel hommikul vastas punavägi dessandiga Meriküla. Ligi päeva kestis siin meeleheitlik võitlus diviisi soomusgrenaderide ja punaste vahel ning lõppes dessandi täieliku hävitamisega.

Hoolimata lühikesest ajast, kitsast ruumist ja ägedast lahingust, jäi politrukel siiski niipalju aega üle, et suutsid sooritada oma tuntud vägivallaakte. Meriküla taasvallutamisel leiti ühest villast, kätest ja jalust voodile kinniseotud alasti noor naine, kelle kallal oli tarvitatud kõige tooremat vägivalda. Ohver oli pärast tapetud täägitorkeiga rindadesse ja näkku, nii et tema identifitseerimine osutus võimatuks.

Selline oli sündmuste kulg Narva rindel kuni 20. veebruarini, mil diviisi juurde jõudsid tagasi Meerapalu võitlejad.

LÄÄNE JA IDA PIIRIPOSTIL

1. Tartust Riigiküla vallutamiseni

20. veebruari hommikul seisis tihe rahvamurd Treffneri gümnaasiumi ümbritsevail tänavail. Ulatati käsi üle autoäärte hüvastijätuks ja öeldi viimaseid lahkumisele omaseid sõnu.

Sõjameeste lahkumine on aga pea alati kiire, eriti kui kella 08.30-st on saanud juba 09.00! Siis peab juba ruttama! Rutates tuli pataljoni adjutant ja ulatas paberilehe koosseisu arvudega. Sellejärele pöördus esimene auto kohe Rüütli tänavale, siis teine, kolmas, neljas. . . Esimesed masinad olid juba kadunud Laiale tänavale, kui adjutant teatas: ,,Viimane, kahekümnekuues!"

Oli aeg ulatada ka oma ligemaile saatjaile käsi, kinnitada nööbiga lõua alt läkiläki kõrvad, ning Laia tänava nurgalt viibata veel kord mahajäänuile.

Sõit Mustveeni läks tühjal maanteel takistusita. Sealt edasi, teekonna teine osa, kuni Toila Metsalaagrini oli aga juba tükikene võitlust libeda teega, kraavi veerenud kahurite või masinatega, mis tõkestasid ajutiselt teed. Kõik rühkisid aga edasi, ikka kas Jõhvi, Kuremäe või Vasknarva poole. Seda oli rõõm näha ja sellepärast abivalmis käsi ka palju. Tuli vastu ka mõni sanitaarmasin tasasel käigul, viies haavatuid kaugemaisse tagalahaiglaisse.

Kõik see oli igapäevane ja sõja ning lahinguiga kaasaskäiv nähe. See oli loomulik elu ja liikumine, nagu ta on rinde lähemas tagalas.

Hilisõhtul jõudsime Toila laagrisse, kus sooja supi ja kõetud barakkidega ootas tulijaid ees pataljoni majandusvoor, kes Narva juurde tuli koos rügemendi majandusosadega. Pataljoni ootas siin aga veel täiendus — ligi paarsada meest. Noored küll ja hiljuti mobiliseeritud, kuid mitte nii algajad, et neid päris rohelisiks oleks võinud nimetada.

Mehed kuulusid üksusesse, mida tunti nimetusega — ,,Rügement Tallinn", mille ülemaks oli major Rubach ning mis nädal tagasi pani piiri edasitungivale punaväele Sirgala küla juures. Seega mehed, kellel kiiruga saadud tuleristed küll seljataga, kellel puudusid aga tehnilised oskused ja praktilised kogemused.

Aeg ja olukord ei võimaldanud sel täiendusel väljaõpet saada ka pataljoni juures. Nad jaotati allüksuste vahel ja iga noor sai endale ,,isa" — hooldajaks ja õpetajaks ühe endise kogemustega mehe. Mõlemad pooled sai oma ülesandega suurepäraselt toime ja mõne päeva pärast polnud noori enam tunda üldises pildis, ainult kõnetamisel polnud veel seda rindemehe õiget kindlust.

Toila laagris leidis samal ajal peavarju ka meie Idapataljon nr. 660, laiemalt tuntud oma endise ülema nime järgi — Ellrami pataljon. Peale major Ellrami langemist täitis tema ülesandeid leitnant A. Korp, kes pataljoni ka läbi raskete taandumislahingute Leningradi alt Eestisse tõi ning nüüd pärast lühikest puhkust valmistus uuesti rindele asumisele.

21. veebruarile järgneval ööl sõitis I/45. rügement Toilast rindele, Olgino mõisa ja Peeterristi rajooni, et järgnevail päevil asuda kallaletungile, eesmärgiga — vallutada Siivertsi silapea. ,,Auvere sõrmedest" mööda sõites saatis vastane meile järele mõned kõrged kuulipildujavalangud esimeseks tervituseks. Teest mitte väga kaugel tõusid valgustusraketid ja maantee ligidusse prahvatas mõni mürsk. Laagna mõisa kohal põrises üsna pea kohal üksik lennuk oma monotoonset ,,jõua-jõua" ning veidi hiljem pillas paar pommi Narva kandis.

Vastane teisel pool Narva jõge oli tulijaid aga eriti meeles pidanud ja pühendas samal ööl üle jõe tehtavas valjuhääldajapropagandas erisaate Meerapalust tulnuile, nimetades meid ,,Eesti rahvuslikeks bandiitideks", kes Meerapalus enam kui tuhat rahulikku kodanikku kahe päeva jooksul maha nottinud.

Muidugi jättis teadustaja märkimata, et need kaks tuhat ,,rahulikku kodanikku" polnud keegi muu, kui vägisi üle Peipsi kippunud punaväelased.

Ka minule, ,,vanale tuttavale" pühendati mõned sõnad.

Seekord lubati tabamise korral jälle rahva õiglase viha kohaselt talitada ja nülgida varbaist kuni kõrvuni. N.-Liidu lendlehtedes olin kord juba selle ,,õiglase viha" otsusel oma teenitud karistuse saanud ja poodud!

Mõrvatud kummitavad aga sageli mõrvareid!

Propagandasaade lõppes üleskutsega kõigile ,,ausaile isamaa eest võitlejaile" üle tulla; seal olla palju lõbu ja lusti. ,,Ei ole meil puudust tubakast, viinast ega naistest," lõpetas kommentaator oma eestikeelse saate.

Selline ,,tervitus" ise oli tavalisi lõbusaid rindeluegusid, mida venelased sageli korraldasid. Nii kõrge lahingumoraaliga võitlejaile, nagu seda olid meie mehed Narva rindel, mõjus see hoopis vastupidises suunas.

See näitas, et vastasel oli lugupidamist ja kartust meie vastu. ,,Tervitus" tõendas aga veelkordselt vastase luurevõrgu olemasolu meie tagalas ja selle laitmatut funktsioneerimist.

Olgino mõis, kus omariikluse ajal asus osa 1. Suurtükiväegrupi patareisid, sai uueks komandopunktiks. Siia peahoonealuseisse, punkreiks muudetud keldreisse paiknes ka rügemendi ettenihutatud juhtimisstaap.

Algas kohe kiire vaatluse korraldamine ja andmete kogumine sillapeas olevate vastase jõudude ja asetuse kohta. Diviisi juhatus, kelle taktikalisi juhtimisoskusi eestlasist ohvitserkond just kõrgeks ei hinnanud, tahtis teostada 24. veebruaril Siivertsi-Vepsküla sillapea likvideerimise — ja seda jälle endise kava kohaselt — mis lõppes õnnetult II pataljoni lüüasaamisega. Erinevusega vaid, et uus kallaletung teostub päeval, kuid ikkagi pataljoniga. Väga lihtsalt: läheb ja vallutab!!!

Järgmeb

Taimi Proos saamisloost

Sügisese raamatuhoo
Proosi raamat oma isas
,,Südametunnistuse pära
toimus T.E. Baptisti kiril
autor andis ülevaate raa

T. Proos avaldas rõõmu, e
on midagi jagada oma isa
loost, kuna see oli imeline ja
mepalgeline. Juba isa elu aja
tütar palunud, et isa ise
mälestused jäädvustaks, kuna
kirjamees, aga see jäi tegen
Siiski enne surma oli ta öe
abikaasale, et ta päevikud
märkmed jäägu Taimile soov
et tütar neist midagi teeks.

,,Nii tekkiski mõte,
suudaksin aastatega midagi
panna. Hakkasin koguma m
meid isast, suulisi ja kirjali
kuid olin nii pingelises töö
aeg läks ilma tööd alustan
Aga kogumine käis pidev
kirjeldas autor idee arene
aega.

Kuid siis 1978. aastal
Rootsis olles külastas ta Ees
tagasi tulles läks Helsingis Sõ
misjonimajja, kus ta end tutv
misjonär Henrik Koka
tütrena, kuid pidi siiski enne
näitama, kui sai loa
joniarhiivis töötamiseks.
kestis mitu päeva. Suures arh
leidis ta isa-ema kirju
joniasutusele ja sai kokku üle
ärakirja.

Sellele lisaks luges ta eesti
mulikke ajakirju Eesti Vaba
ajast ja hilisemaid, otsides
märkusi isa kohta. Samal ajal
ta isa kaasaegseid, eriti Hii
ärkamisaegseid. Kirjavahetus
emaga on säilinud 1944. aa
kuid varasemad olid jä
kodumaale.

1983. aastaks oli materjal
Vancouveris oli valminud
garaazh, mille teisele korra
Proos oli lasknud teha v
ruumi kogutud materjalide j
1984. aasta alul 24. jaan
harilikul hallil päeval tõ
Taimi Proosi abikaasa laua
asetas kirjutusmasina laua
ütles: ,,Hakka kirjutama!"

,,Hakkasingi kirjutama. I
laua taha ega tõstnud end
enne kui olin 100 lehekülg
jutanud. Isa materjal oli
valmis ja ootas kirjutamist.
aastal Rootsis olles kirjutasi
kuud varahommikust alates
hakkasin märkama, et ilm h
hämarduma", iseloomusta
tööpinget.

1985. a. töötas ta jälle
arhiivis päevad läbi ja sama
sügiseks sai käsikiri va
kokku 417 lehekülge kirjut
sina poognail. Saatis siis käs
ümberkirjutamiseks õem
Tammele, mille järel Ilse
luges korrektuuri. Aasta
Rootsi sõites oli käsikiri k
ning ta andis selle kirjas
Välis-Eesti & EMP.

Kuid siis arenes asi aeg
kuni 1986. aastal sai tea
käsikirja on Rootsi immigra
niasutuse poolt peetud t
vääriliseks. Veebruaris sai
teada, et käsikiri pidi trükki
ma, kuid alles 1987. a. juu
mus see raamatuna. Selle es
puudus moto, et raamat on s
teoks Jumala auks, kuna jus
mõttega oli autor seda kirju

Nr. 95

kirjandus • kunst • muusika

Taimi Proos rääkis raamatu saamisloost

Sügisese raamatuhooaja mahukamaks teoseks on Taimi Proosi raamat oma isast Henrik Kokamäest pealkirjaga „Südametunnistuse pärast". Pühapäeval, 6. detsembril toimus T.E. Baptisti kirikus vaimuliku kirjanduse õhtu, kus autor andis ülevaate raamatu saamisloost.

T. Proos avaldas rõõmu, et tal on midagi jagada oma isa eluloost, kuna see oli imeline ja mitmepalgeline. Juba isa elu ajal oli tütar palunud, et isa ise oma mälestused jäädvustaks, kuna oli kirjamees, aga see jäi tegemata. Siiski enne surma oli ta öelnud abikaasale, et ta päevikud ja märkmed jäägu Taimile sooviga, et tütar neist midagi teeks.

„Nii tekkiski mõte, et suudaksin aastatega midagi kirja panna. Hakkasin koguma märkmeid isast, suulisi ja kirjalikke, kuid olin nii pingelises töös, et aeg läks ilma tööd alustamata. Aga kogumine käis pidevalt," kirjeldas autor idee arenemise aega.

Kuid siis 1978. aastal kord Rootsis olles külastas ta Eestit ja tagasi tulles läks Helsingis Soome misjonimajja, kus ta end tutvustas misjonär Henrik Kokamäe tütrena, kuid pidi siiski enne passi näitama, kui sai loa misjoniarhiivis töötamiseks. See kestis mitu päeva. Suures arhiivis leidis ta isa-ema kirju misjoniasutusele ja sai kokku üle 300 ärakirja.

Sellele lisaks luges ta eesti vaimulikke ajakirju Eesti Vabariigi ajast ja hilisemaid, otsides neis märkusi isa kohta. Samal ajal otsis ta isa kaasaegseid, eriti Hiiumaa ärkamisaegseid. Kirjavahetus isaemaga on säilinud 1944. aastast, kuid varasemad olid jäänud kodumaale.

1983. aastaks oli materjal koos. Vancouveris oli valminud uus garaazh, mille teisele korrale A. Proos oli lasknud teha väikse ruumi kogutud materjalide jaoks. 1984. aasta alul 24. jaanuaril harilikul hallil päeval tõmbas Taimi Proosi abikaasa laua lahti, asetas kirjutusmasina lauale ja ütles: „Hakka kirjutama!"

„Hakkasingi kirjutama. Istusin laua taha ega tõstnud end sealt enne kui olin 100 lehekülge kirjutanud. Isa materjal oli nagu valmis ja ootas kirjutamist. Samal aastal Rootsis olles kirjutasin mitu kuud varahommikust alates kuni hakkasin märkama, et ilm hakkas hämarduma", iseloomustas ta tööpinget.

1985. a. töötas ta jälle oma arhiivis päevad läbi ja sama aasta sügiseks sai käsikiri valmis, kokku 417 lehekülge kirjutusmasina poognail. Saatis siis käsikirja ümberkirjutamiseks õemehele Tammele, mille järel Ilse Raid luges korrektuuri. Aasta lõpul Rootsi sõites oli käsikiri kaasas ning ta andis selle kirjastajale Välis-Eesti & EMP.

Kuid siis areneb asi aeglaselt, kuni 1986. aastal sai teate, et käsikirja on Rootsi immigratsioonasutuse poolt peetud toetuse vääriliseks. Veebruaris sai autor teada, et käsikiri pidi trükki minema, kuid alles 1987. a. juunis ilmus see raamatuna. Selle esilehelt puudus moto, et raamat on saanud teoks Jumala auks, kuna just selle mõttega oli autor seda kirjutanud.

T. Proos puudutas tehnilisi puudusi, trükivigu, eksitusi pildiallkirjas, kuid pidas neid nii suure raamatu puhul paratamatuks. Ka kaaneillustratsioonis olevad kolm hiinakeelset tähte olid sattunud valejärjestusse. Need tähendavad „Mäge keda Jumal peab alati meeles". Viimane trükitud ümbris on saanud õige järjekorra.

Minnes üle raamatu sisu juurde ütles ta, et on alati imestusega mõelnud: Kuidas Jumal tõi ta isa pimedast maanurgast tõetundmisele, olles tutvunud Valga koolis Valga Peetri koguduse õpetajaga, kellelt sai ka teateid misjonitööst ja kes oli isale abiks Soome luteri kiriku misjonikooli pääsemisel. 1910. a. saadeti ta Hiinasse misjonäriks. Seal elas ta aastal 1912 läbi vabakogudusliku äratuse, millele misjonimajas oli suur vastuseis. Isa tegi seekord kompromissi, jäädes edasi töötama. Hiljem Hiiumaal praostina ta siiski pidi südametunnistuse pärast luteri kirikuõpetaja kohalt lahkuma.

Autor puudutas neid perekondlikke mure-momente, mis tekkisid pärast kohalt lahkumist, kuni ta sai töökoha Briti & Välismaa Piibli Seltsi Eesti esindajana. Tütar on tahtnud oma raamatus isa tööd edasi anda, sellejuures vaadeldes isa tööharusid eesti vabakoguduste töö taustal.

Kirjandusõhtu muusikalisel poolel esitas Kaljo Raid tshellol neli helitööd, tütar Salme Tamm luges õe Taimi luuletuse „Isale sünnipäevaks" ja kaks A. Ruutsoo luuletust kogust „Astangud". Teine õde Aune Eller esitas kaks oma luuletust, näidates et isakirjamehe vaimne rikkus on pärandatud kolmele õhtul viibivale tütrele. Neljas tütar Valvikki asub Kalifornias, vend Enok langes Soomes eesti vabatahtlike üksuses.

H.

Vasakult: Aune Eller, Taimi Proos, Salme Tamm.
Foto: I. Lillevars

Elmar Pettai 75

Stockholmis tähistas 5. novembril luuletaja Elmar Pettai oma 75. sünnipäeva. Ta on sündinud Viljandimaal, Vana-Karistes talupidaja pojana. Õppinud Kilingi-Nõmmel Eesti Haridussõprade Seltsi Kodukeskkoolis, Pärnu Kalanduskoolis, Eesti Ühistegelaste Liidu kursustel ning Stokholmi Eesti Teadusliku Seltsi Instituudis. Kodumaal töötas mitmes ühistegelikus ettevõttes ärijuhina. 1944. a. põgenes Rootsi. Oli pikemat aega Kultuuri Koondise peasekretär. Viimastel aastatel on olnud Eesti Kalurite Koondise peasekretär ja 8. aastakäiku ilmuva „Eesti Kaluri" tegevtoimetaja; samuti toimetas ta kaheköitelist koguteost „Eesti kalanduse minevikust" I ja II.

Luuletaja kutsumuse tulemusena on temalt ilmunud luuletuskogud „Jaanilill (1960), „Sinine unistus" (1978) ja „Nagu meie elu" (1980).

Uku Maasing
KIRSIPUU VARJUS
Luuletusi 1948—49
Hind $12.— pluss saatekulu 50 ¢.
Müügil V. E. talituses

Kunstikommentaar

LEMBIT (LEM) SOOTS

Meie sügisesel kunstifoorumil oli Lem (Lembit) Sootsi mitmes mõistes suuredimensiooniline maalide näitus „College Park Gallery's" (13—24 Okt.) tähelepanuväärne ning nõuab äramärkimist meie kunstiloos.

Soots on püsivalt ja töökalt ennast arendanud tõsiseks loomingut otsivaks kunstnikuks ilma dekoratiivsuse ning kunstiturule meeldimise püüdeta. Näituse „Merton Galleris" mõni aasta tagasi olid koloriidi ja pinnatekstuuride eksperimendid, samuti figuraalsed ja portreelised otsingud. Praegune väljapanek vihjab et Soots on leidnud oma isikliku raja ja nõuab kohta välis-eesti kunstis.

Esimese muljena kolmes suures saalis üllatab vaatlejat maalide monumentaalne suurus. Nelja kuni kuue ruutmeetriliste pindadega, akrüülvärvidega viimase kolmeaasta jooksul teostatud maalid on vististi suurimamõõtmeline ühekunstniku näitus eesti kunstiloos üldse. Suurim neist on „Symphony", 3 × 9 meetriline õlivärvis lõuendile maalitud panoo, kus dirigent Andrew Davise dünaamiline figuur tõuseb üllatava ruumilisusega välja orkestri tagapõhjalt. Tõenäoliselt on College Parki Gallery peale Art Gallery of Ontario ainuke mis võimaldab niisuguses dimensioonis näitust esitada. Siinjuures ruttan kinnitama et Sootsi maalide kvaliteet ei seisne mitte nende suuruses, kuigi loomingu teostus veenab, et tema loomulik väljendusinstinkt on suuremõõtmelises vormis ja kontrollitult robustses pintslitehnikas. Kokku on kolmes suures saalis näitusel 23 teost, millest 10 loominguliselt tähtsat maali on esimeses avaras saalis. Need on fantaasias, religioonis ja mütoloogias otsivad lihtsafiguurilised isikupärase sümbolismiga kompositsioonid, teostatud usutava innukusega ja kartuseta. Nagu öeldud on pintslitehnika ruttavalt robustne, mis aga koos emotsioone rõhutava (sinine-punane-roheline-must) koloriidiga annab ideed kirjeldava ekspressionistliku terviku. Kõige dramaatilisem on „Crucifixion", idee inimese enese ristilöömisest.

Kriitilise kommentaarina võime öelda et Sootsi vormikujunduse ja pintslitehnika ei ole veel lihtsustunud jõuliselt enesekindlaks, kuid me teame et see tuleb kogemusega ja Sootsil on kõik eeldused selle saavutamiseks.

Vähemtähtsa osana näitusest leiame Sootsi olevat inspireeritud üldpopulaarsete isikute karakteereist, (paavst, Andrew Davis, kanada poliitikamehed). Äratuntava sarnasusega näostruktuurid ei ole siiski' mitte aktsepteeritavad portreedena, vaid on ainult tagapõhjaks karakter-sümbolitena maalitud zestikuleerivatele kätele. Idee on huvitav kuid siiski näib, et oratoorite kätekõnet saab karakteritkirjeldavana jäädvustada ainult filmina. Ka käte üksikportreed ei ole kunstiliselt lõplikud, olles mitte küllalt skulptuursed sümbolitena ja mitte küllalt reaalsed illustratsiooniks.

Viimases saalis leiame seletamatu ja segava ebakõlana eesti kunstniku näitusel Kanadas rea joonistusi nõukogude „isakestest".

Kodumaisi kultuuriuudiseid

Eestis jagati riiklikke preemiaid väljapaistvate tööde eest teaduse, tehnika ja tootmise ning kirjanduse, kunsti ja arhitektuuri alal, ka õpikute eest. Kirjanduse alal said preemia Eno Raud lasteraamatute „Naksitrallid" ja „Jälle need naksitrallid" eest ja Viivi Luik romaani „Seitsmes rahukevad" eest; Eino Tamberg oratooriumi „Amorese" eest ja Ingrid Rüütel rahvamuusika uurimise „Eesti uuemad laulumängud" I ja II eest. Lisaks premeeriti mitmeid nende erialal tehtud tööde eest.

Vasalemmas austati lastele tuntud luuletaja Julius Oro, täiskasvanuile tuntud Julius Oengo, vasalemmalastele tuntud ka veel kui Julius Õngu mälestust. Mälestustahvel kirjanikule ja pedagoogile paigutati Vasalemma jäekääru peitunud Valgma talu seinale. Luuletaja on sündinud Hiiumaal, Suuremõisa vallas, Harju külas laevakapteni perekonnas. Ta töötas kooliõpetajana Heltermaal, Haapsalus, Tartus ja Vasalemmas. Jäi sõjaolukorras 25. augustil kadunuks. (Kuuldavasti hukati hävituspataljonlaste poolt. Toimetaja).

Rein Rannap'i muusikaloeng Tartu College'is

Komponist ja klaverivirtuoos Rein Rannap annab eelnevalt oma iseseisvale kontserdile selgitava muusikaloengu Tartu College'is neljapaeval, 7. jaanuaril kell 7:30 õhtul.

Rein Rannap, kes vähem kui poole aasta eest pääses Vabasse Maailma Eestist, on juba omale tunnustust ja kiitust leidnud kontsertide ja loengutega Ameerika Ühendriikides. Eeloleval loengu-õhtul tutvustab komponist oma helitöid, milles on huvitavaid dzhäss-sugemeid, ja annab selgitusi ka improvisatsioonikunstist, mis on vajunud unustusse pärast Franz Liszti tipp-kontserte sellel alal eelmisel sajandil ning on leidmas uut renessanssi tänapäeval.

Loengule, mille korraldajaks on Eesti Kunstide Keskus, järgneb kontsert pühapäeval, 10. jaan. kell 5 p.l. Eesti Maja suures saalis.

Rein Rannap

Järgneb

Ristsõna nr. 1419

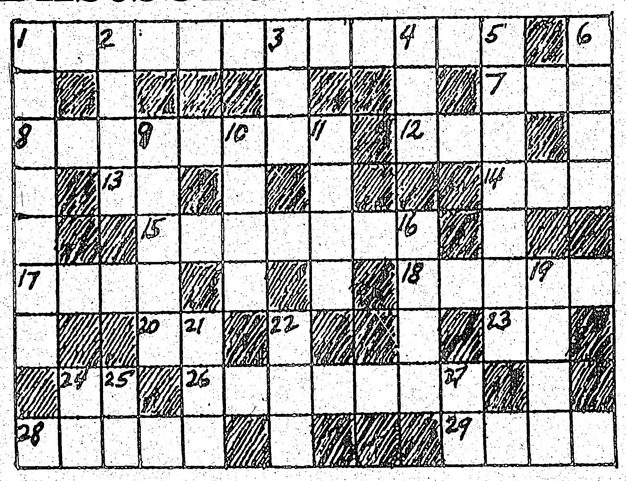

PÕIKREAD: 1. Eesti kunsti suurmeister, eesnimi ja nimi, 7. Mehenimi, 8. II Maailmasõjas aatomipommiga purustatud Jaapani linn, 12. Roomaja, 13. Artikkel hispaania keeles, 14. O. Lutsu teos, 15. Aine väikseim osake, milles säiluvad tema keemilised omadused, 17. Transportvahend ja raudteejaam Järvamaal, 18. „Kõrgeim rass" saksa natside ideoloogia järgi, 20. Noot, 23. Titaani sümbol, 24. Tähed kirja alguses, 26. Osa Lätimaast, 28. . . . meri — Gailiti teos, 29. Kallis riidesort.

PÜSTREAD: 1. Kokkupuude, ühendus, 2. Väga vastik, 3. Tühi koht, 4. Varajane koit, 5. Järelroog, magustoit, 6. Eesti luuletaja ja mehenimi, 9. Armuand, 10. Majandusminister E.V. algaastail, 11. Alati, 16. Lahja toit, praht, risu, 19. Riik Euroopas, 21. Eisenhoweri hüüdnimi, 22. Selline on ööbik ühes populaarses laulus, 24. Noot, 25. Naise tiitli lühend, 27. Tähed firmanime ees.

PÜHADE RISTSÕNA LAHENDUS

PÕIKREAD: 3. Neil, 5. Sie, 6. Joba, 9. Ise, 10. Ed, 11. Sink, 12. Jälle, 14. Ta, 15. Eino, 18. Ootuse, 21. Äkitselt, 23. Rr, 24. Te, 25. Ai, 26. Ma, 28. Siam, 30. Pühad, 32. Augustus, 35. Taaveti linn, 38. Maga, 40. Aastaaeg, 42. Ast, 44. Sült, 47. Puu, 48. Avar, 49. Austria, 54. Ra, 55. Etem, 56. Ikoon, 58. Sturm, 59. Mohr, 60. V.a., 61. Sum, 62. O.L., 63. Met, 64. Troika, 65. Koda.

PÜSTREAD: 1. Kesine, 2. Siiski, 4. Lee, 6. Jää, 7. Bel, 8. Adele, 11. Sa, 12. Joosep, 13. Laul, 16. Nott, 17. Särisevad, 19. Te, 20. Staap, 22. Kratt, 26. Ma tulen taevast, 27. Aua, 29. Muinsus, 31. Hange, 33. Ga, 36. Imal, 33. Naatsaret, 39. Agul, 41. Piparkook, 42. Aua, 43. Tasa, 45. Üritused, 46. Ta, 50. Urn, 51. Aeruta, 53. Pohla, 55 a. Mmm, 57. Or, 58. Sa, 63. Mo.

Tallinna koolide kokkutuleku organiseerimise koosolekust osavõtjad 15. nov. 1987.a. „Vaba Eestlase ruumides. I rida: Virve Gering, Asta Toppi, Marcella Raag, Hilja Kuuskman, Evi Aavik, Tiiu Loorpere, Lilian Tõnisson. II rida: Leida Marley, Helene Tiidus, Arvo Lehari, Arvo Tiidus, Benno Randalov, Korneli Kallas, Endel Toiger, Karl Kontus, Toivo Kõhelik, Rein Piiroja.

Tallinna eesti keskkoolide kokkutulek kavandamisel

Tuntud võimlemispedagoog Helene Tiidus on juba pikemat aega mõtteid mõlgutanud Tallinna eesti keskkoolides õppinute ühise kokkutuleku korraldamiseks. Esimene samm selles suunas sai teoks pühapäeval, 15. novembril ajaleht „Vaba Eestlase" ruumides, kus peeti esimene koosolek. Koos oli 17 esindajat 11 koolist. Üksmeelsel koosolekul pandi alus kokkutuleku kavandamisele ja valiti korraldav toimkond.

Alljärgnevalt toome koolide nimed lühendatud kujul. Mitme kooli nimi muutus Eesti iseseisvuse aja lõpu poolel. Nende puhul on varasem ja hilisem nimi eraldatud kaldkriipsuga. Esimesel koosolekul olid esindatud järgmised koolid, kusjuures sulgudes on osavõtjate nimed.

Humanitaar — Gustav Adolfi gümn. (K. Kallas, T. Kõhelik), Reaalgümn. (B. Randalov), I/III Tütarlaste gümn. (H. Tiidus, L. Marley, V. Gering), Tütarlaste Kommertsgümn. (A. Toppi), Poeglaste Kommertsgümn. (A. Tiidus), II Tütarl. gümn. (E. Aavik), Lenderi gümn. (T. Loorpere, H. Kuuskman), Westholmi gümn. (E. Toiger, R. Piiroja, K. Kontus), Kaarli gümn./ Riiklik Inglise Kolledzh (A. Lehari), Prantsuse Lütseum (L. Tõnisson) ja Kubu gümn. (M. Raag).

Lisaks ülaltoodutele olid Eesti iseseisvuse ajal veel järgmised eesti keskkoolid: Tehnikagümn/ Tehnikum, Õpetajate seminar, Õhtugümn., Kolledzh (peamiselt täiskasvanuile) Tõrvand-Tellmani Ingl. Kolledzh ja Kirsipuu gümn. Viimane lõpetas tegevuse Eesti iseseisvuse algupoolel.

Keskkoolide alla on arvatud gümnaasiumid või neile vastava erinimetusega koolid, kaasa arvates ka koolireformide järgsed nimetused, mis jagunesid kaheastmelisteks (keskkool ja gümnaasium, hiljem progümnaasium ja gümnaasium).

Vanade koolimälestuste elustamiseks, oma noorepõlve koolisõpradega kohtumiseks otsustati korraldada Toronto Eesti Maja suures saalis kokkutulek pühapäeval, 17. aprillil 1988 kell 2 p.l. Kokkutulekust võivad võtta osa peale endiste õpilaste (mitte ainult vilistlased) ka nende abikaasad. Osavõtumaksuks määrati $20.00 isikult.

Korraldavasse toimkonda valiti järgmised isikud: esimees Helene Tiidus, liikmed: K. Kallas, B. Randalov, L. Marley, A. Toppi, E. Toiger, T. Loorpere ja A. Lehari. Lähemat informatsiooni avaldatakse ajalehtede kaudu hiljem. Nende koolide endisi õpilasi, kelle esindaja puudus koosolekult, palutakse võtta ühendus pr. Helene Tiidusega, tel. (416) 781-1169.

LM

Eesti toitude valmistamine
kui endal ei ole aega . . .
MEIE VALMISTAME
Peod, pulmad, matused
TIIU ROISER —
tel. 492-7614; 485-9886

Finn Carpet Care
PUHASTAME
seinast-seina, lahtiseid ja idamaiseid vaipu, mööblit • auto sisemust • kahjustusi üleujutamiste puhul, seinu ja põrandaid.
• Scotchgard • kodudes • kontorites
225-1749
Pentti Peter

AVP
ALARMISÜSTEEMID
varguse ja tule vastu
Tel. 496-2334
Allan Prümmel

OSTKE JÕULUKS KUULSAT
skandinaavia jõulujooki
JULGLÖGG
Saadaval delikatessärides või helistage meile tel. 678-0345
SKANDINAVIAN BEVERAGES
2425 Lucknow Dr. Unit 4,
Mississauga, Ontario L5S 1H1

EESTI KODUS, terrass-majas teisel korrusel
MÜÜA
2 magamistoaga korter parkimiskoha ja panipaigaga.
Helistada õhtuti 757-7864, päeval, 751-0323 või 284-8516

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD. REALTOR
PRESIDENT'S GOLD AWARD

Meie esindajaks on
ANNE LEIUS
1176 Yonge Street, Toronto
Tel. kontoris 961-4444
kodus 921-3245

TERE TULEMAST!
Yummies Bake Shop
(Endine Finn-Taste Bakery)
2300 John St. Unit 23 — Bishop Cross Shopping Centre
(Steeles Avenues't Don Mills Road'iga 3 tänavat põhja poole)
Tel. 764-8770
Meie pagaritooted on valmistatud esmaklassilistest ainetest.
Avatud: esmasp.-neljap. 9—6.30, reedel 9—7.30, laup. 9—5.00

OPTIK RATAS
219 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONTARIO M4K 1N2
465-6251
Täidame täpselt igat liiki prilli-retsepte, näit. „cataract" tüüpi. Suur valik lasteraame, spordi kaitseprille ja parimas kvaliteedis päikeseprille.
Raamid peamiselt Euroopast, alates $12.— kuni $200.—
Hinnaalandus kaasmaalastele 10%
Täidame ka kodumaiseid retsepte ja soovikorral saadame ära.

PROVIDENT REALTY LTD.
656-0011
Realtor
695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2
Kinnisvaravahendusfirma
Esindaja
Tiina (Nortmaa) Martjak
Tel. kodus 653-0599

Skautliku no jõulupuu lun

Toronto gaidide ja sk metsakurus või õigemini lin esmaspäeva, 14. detsemb kolmveerandsajalise noorte jude lastevanematega.

Pime mets muutus heledama maha asetatud leegitsevatest pu küünaldest, mida täiendas kümned käeshoitavad põlev küünlad. Õpetaja skm. Udo Pet soo seisis suure kuuse all, mi pikkust oli raske mõõta õhtupim duses; tundus, et see ula taevani.

Kahjuks puudus jõululikum jõ lulikkusest — lumi, mille tavaliselt suurlinnas kirutak kuna see raskendab liiklust, aastaajal aga siiski oodatak Lumeta jõulud polegi nagu õig jõulud. Ka gaidide ja skaut metsajõulupuu on tavaliselt munud vähemalt kerge lume mega metsas; seekord siiski mi

Pühademeeleolu tekkis aga pea kui skautmaleva juht nsk Rein Pajo ütles teretulemast n

MI tähe

Hiljuti esitas K kultuursuse Mi föderaalparlame seaduseelnõu „ **Akti" (Canadi**

See akt kindlus kanadalastele p edendada ja jag

Kinnitamiseks meie üksmeelsu edendab meie nustab Kanada

See akt

- definecrib Ka kultuursuse p
- tunnustab kõi õiguslikke pa
- kohustab Ka asutusi arves mitmekultuu
- loob seadusi programmid kodakondsus säilitamist ja neerimise va

Kanada Mi kuulub tänap dile.

Lisainforma kupong antu

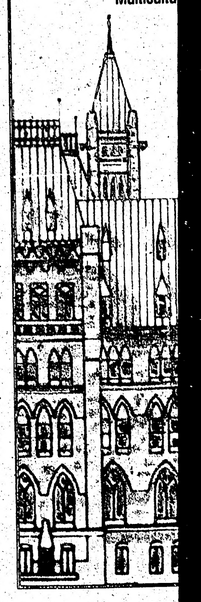

…tjad 15. nov. 1987.a. „Vaba … Raag, Hilja Kuuskman, Evi …lene Tiidus, Arvo Lehari, Ar… Kontus, Toivo Kõhelik, Rein

…keskkoolide …vandamisel

… Helene Tiidus on juba …d Tallinna eesti keskkoolides …raldamiseks. Esimene samm …eval, 15. novembril ajaleht …peeti esimene koosolek. Koos …neelsel koosolekul pandi alus …valiti korraldav toimkond.

Marley, V. Gering), Tütarlaste Kommertsgümn. (A. Toppi), Poeglaste Kommertsgümn. (A. Tiidus), II Tütarl. gümn. (E. Aavik), Lenderi gümn. (T. Loorpere, H. Kuuskman), Westholmi gümn. (E. Toiger, R. Piiroja, K. Kontus), Kaarli gümn./ Riiklik Inglise Kolledzh (A. Lehari), Prantsuse Lütseum (L. Tõnisson) ja Kubu gümn. (M. Raag).

Lisaks ülaltoodutele olid Eesti iseseisvuse ajal veel järgmised eesti keskkoolid: Tehnikagümn/ Tehnikum, Õpetajate seminar, Õhtugümn., Kolledzh (peamiselt täiskasvanuile) Tõrvand-Tellmani Ingl. Kolledzh ja Kirsipuu gümn. Viimane lõpetas tegevuse Eesti iseseisvuse algupoolel.

Keskkoolide alla on arvatud gümnaasiumid või neile vastava erinimetusega koolid, kaasa arvates ka koolireformide järgsed nimetused, mis jagunesid kahe astmelisteks (keskkool ja gümnaasium, hiljem progümnaasium ja gümnaasium).

Vanade koolimälestuste elustamiseks, oma noorepõlve koolipõpradega kohtumiseks otsustati korraldada Toronto Eesti Maja suures saalis kokkutulek pühapäeval, 17. aprillil 1988 kell 2 p.l. Kokkutulekust võivad võtta osa peale endiste õpilaste (mitte ainult vilistlased) ka nende abikaasad. Osavõtumaksuks määrati $20.00 isikult.

Korraldavasse toimkonda valiti järgmised isikud: esimees Helene Tiidus, liikmed: K. Kallas, B. Randalov, L. Marley, A. Toppi, E. Toiger, T. Loorpere ja A. Lehari. Lähemat informatsiooni avaldatakse ajalehtede kaudu hiljem. Nende koolide endisi õpilasi, kelle esindaja puudus koosolekult, palutakse võtta ühendus pr. Helene Tiidusega, tel. (416) 781-1169.

LM

Skautliku nooruse metsa-jõulupuu lumeta metsas

Toronto gaidide ja skautide traditsiooniline jõulupuu metsakurus või õigemini linna idaosas asuvas suures pargis oli esmaspäeva, 14. detsembri õhtuvidevikus kokku toonud kolmveerandsajalise noorte ja noortesõprade väe koos paljude lastevanematega.

Pime mets muutus heledamaks maha asetatud leegitsevatest purkküünaldest, mida täiendasid kümned käeshoitavad põlevad küünlad. Õpetaja skm. Udo Petersoo seisis suure kuuse all, mille pikkust oli raske mõõta õhtupimeduses; tundus, et see ulatus taevani.

Kahjuks puudus jõululikum jõululikkusest — lumi, mille üle tavaliselt suurlinnas kirutakse, kuna see raskendab liiklust, sel aastaajal aga siiski oodatakse. Lumeta jõulud polegi nagu õiged jõulud. Ka gaidide ja skautide metsajõulupuu on tavaliselt toimunud vähemalt kerge lumekirmega metsas; seekord siiski mitte.

Pühademeeleolu tekkis aga niipea kui skautmaleva juht nskm. Rein Pajo ütles teretulemast metsakogudusele, kui lauldi laululehtedelt jõululaule ja kui õpetaja luges jõuluevangeeliumi.

Lühikese metsateenistuse lõpuosas mälestati aasta jooksul igavikku lahkunud noortejuhte, kes seekord juhtusid kõik olema skautide hulgast: skm. Valter Piigli, skm. Konsa Leemets, nskm. Evald Tutsu ja kodumaal lahkunud skm. Harri Haamer. Viimane oli ka selle nüüd üle maailma levinud eesti gaidide ja skautide metsajõulupuu traditsiooni algataja.

Gaidide poolt pakuti kõigile tass kuuma kakaod ja piparkooke.

Hetk hiljem vurasid eestlaste autod tagasi tuledesäras askeldavasse linna, jättes maha tusaselt hilissügisese linnapargi.

E. A.

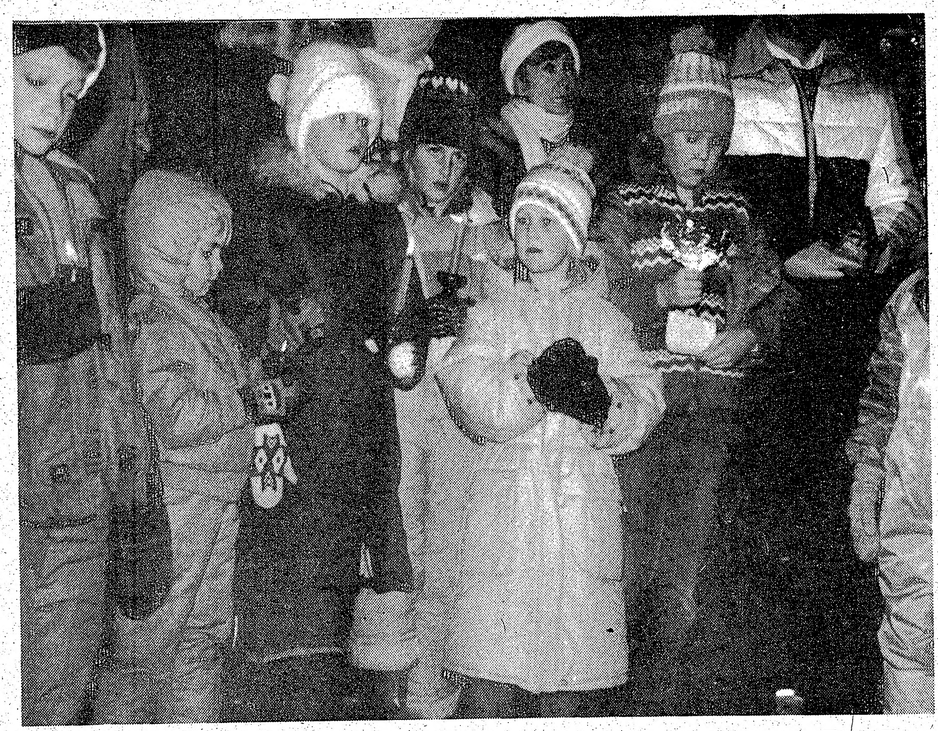

Hellakesed ja hundud põlevate küünaldega metsajõulupuul. **Foto: E. Aleve**

Expressen"Kaisa uuest elust Rootsis

„Expressen" tõi ära tervet lehekülge katva reportaazhi Kaisa Randperest, kes aasta tagasi pärast pikka vanemate võitlust nõukogude võimudega lõpuks pääses vanemate — Leila ja Valdo Randpere juurde.

Jutustatakse, et Kaisa käis kuni sügiseni eesti lasteaias, nüüd on aga rootsi lasteaias ja räägib, nagu ta ise on reporterile ütelnud, „dagissvenskat". Kodus aga käib eesti keel. Emaga, kes nüüd õpib majandust Komvuxis ja on lõpetanud laulmise. Leila ja Valdo Randpere elavad nüüd lahus, jutustab leht, ent kohtuvad sageli ja Expresseni reportaazhis on perekond ühendatud. Valdo Randpere töötab ühes kompuutrifirmas filiaalishefina.

Kaisa on nüüd poisipeaga. Lapsed lastekodus olid nimelt üksteise juukseid hakanud „mängult" maha lõikama. Kuna lokid keskelt kadusid, siis pidi juuksur välimuse päästma.

EPL

MITMEKULTUURSUS tähendab olla kanadalane

Hiljuti esitas Kanada Riigisekretär ja Mitmekultuursuse Minister David Crombie Kanada föderaalparlamendile kinnitamiseks ajaloolise seaduseelnõu „**Kanada Mitmekultuursuse Akti**" (**Canadian Multiculturalism Act**).

See akt kindlustab seaduslikult kõigile eripäritolu kanadalastele põhiseadusliku õiguse säilitada, edendada ja jagada rahvuskultuurilisi pärandeid.

Kinnitamiseks esitatud seaduseelnõu tugevdab meie üksmeelsust ja kanadalikku eripärasust, edendab meie majanduslike võimalusi ning tunnustab Kanada rikast, mitmekultuurset omapära.

See akt
- defineerib Kanada riikliku mitmekultuursuse poliitika;
- tunnustab kõiki kanadalasi kui võrdõiguslikke partnereid Kanada ühiskonnas;
- kohustab Kanada Föderaalvalitsuse asutusi arvestama ja peegeldama Kanada mitmekultuurilist omapära; ja
- loob seadusliku aluse mitmekultuursuse programmidele, mis rikastavad Kanada kodakondsust, aitavad kultuuripärandi säilitamist ja võitlevad diskrimineerimise vastu.

Kanada Mitmekultuursuse Akt . . . kuulub tänapäevale ja järgmisele sajandile.

Lisainformatsiooniks saatke ülaltoodud kupong antud aadressil.

Department of the Secretary of State of Canada
Multiculturalism

Secrétariat d'État du Canada
Multiculturalisme

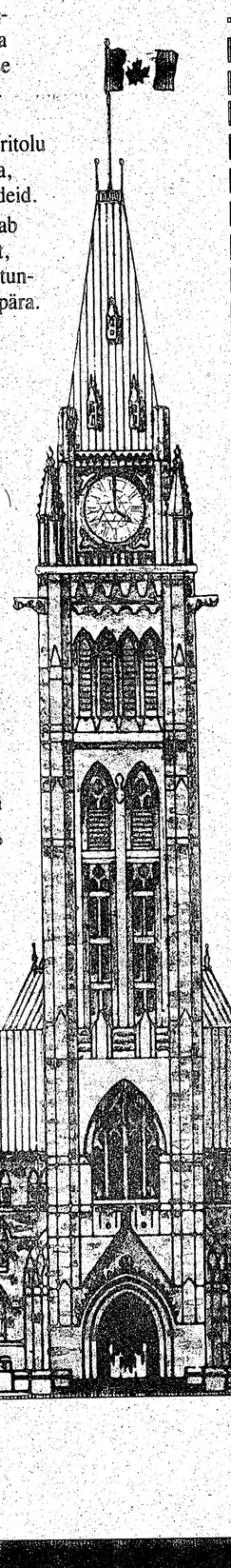

Canada

Please send me more information, in English or in French, on the proposed Canadian Multiculturalism Act.

☐ English Literature
☐ French Literature

Name _____
(please print)

Mailing Address _____

_____

_____
(city, province and postal code)

Mail To: Canadian Multiculturalism Act
Department of the Secretary of State of Canada
Ottawa, Canada
K1A 0M5
819-997-0055

E279

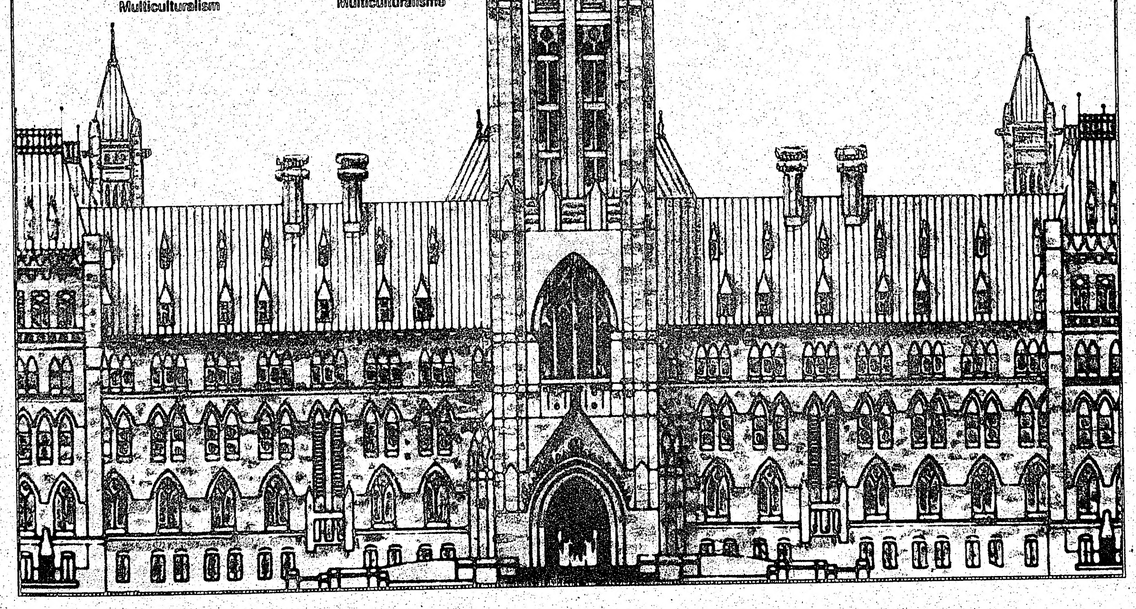

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C.A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1202
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 Kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler.
Spetsialiseerunud contact lenside alal.
1586 BLOOR ST. W. 1. tänav lääne pool Dundas'e subway'd
Tel. 535-6252

Mälestame

Arnold Õunapuu'd

ja avaldame kaastunnet abikaasa Veerale

RUUS, EUGEN ja AET
LEITHAL, MARE
PÄÄREN, LINDA
JOASALU, TANI ja SAIMA
SEPP, JOHAN, HELLE ja SHIRLEY
JOASALU, HILDA
KALLAS, ANDO
MARITS, MALDUS ja KATRIN
KITCHING, LAURENCE ja JUTA
LEPIK, PAUL ja ERLI
PUNGAR, MART ja AINO
KALLAS, UNO ja ELLEN
REMMELG, VIKTOR ja MAIE
KÕVAMEES, RAISSA
KOPPEL, MAIDA
UMELAS, EVALD ja AGNES
SAKS, WALTER ja ALLI
MÄEKIVI, ARNO ja LEIDA
KUUSIK, ELMAR ja HELJE
EILAO, JOHAN ja HELJO
KEMBI, JAKOB ja SIINA
SUURKASK, ALAR ja MARJE
SELDE, JAAK ja KÄRT
LAUPMAN, LEILI
WISTER, JAAN ja HEDY
RANNAOJA, KOSTJA ja VILMA
SUTT, JAKOB ja ELISABETH
MIHTLA, VEEDA ja TASSA
RODIMA, ÕIE
RIKK, EDITH
WULKAN, WILLE
LEEMET, LINDA
VALDEK, SALME
MATHIESEN, SIINA
NOOR, LIINE
OJA, OSKAR
VIITRE, LAINE
VIITRE, TARMO
LOOTSAAR, JOHANNES ja JUTA
TUTTI, HELMI
KONTS, MILDRID
LOO, HEINO ja LAINE

Kallist ristiisa ja onu

Otto Pintman'i

mälestavad

ANDRES PINT perega
PETER PINT perega

Kallist isa ja vanaisa

Friedrich Kärner'it

sündinud 11. juulil 1902 Raplas
surnud 3. detsembril 1987 Torontos

mälestavad sügavas leinas

,,Vaata, ma teen kõik uueks.''

POEG perekonnaga Kalifornias
TÜTRED perekondadega Eestis

Kallist

Ksenja Suurpere't

mälestavad

vend HARRI PUUSME abikaasaga
Kodu-Eestis —
õde ALMA KASIN perekonnaga
õde SALME KADARIK perekonnaga
tütar AIME lastega
tütar ANNE perekonnaga
poeg ANTS

Puhka rahus!

Ksv.

August Maarits'at

mälestab

TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHING

Lahkunud kauaaegset liiget

Oskar Saarelat

mälestab kurbuses

VANCOUVERI EESTI PENSIONÄRIDE ÜHING

R.S. KANE LTD.

6150 Yonge Street (lõunapool Steeles Avenue'd)
North York, Ontario M2M 3W9
Tel. (416)221-1159

Leinateateid

Stockholmis suri 31. märtsil Helmi Hanikat, sünd. 3. jaan. 1913 Hiiumaal.

Buffalos suri 63 aasta vanuses Olu Järver.

Leichesteris Inglismaal suri 7. juunil Vera Krull, sünd. 7. jaan. 1900.

Leedsis Inglismaal suri 29. mail 1987 Helmi Väljaots, sünd. 11. märtsil 1898 Tartumaal.

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK.
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Martin Erik Tiidus,
B.A., LL.B.
HARRIS, BARR
ADVOKAADID—NOTARID
39 Queen St., St. Catharines,
Ont., P.O. Box 366, L2R 6V7
Tel. (416)688-9411,
õhtuti (416)834-0007

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
Mihkel Holmberg, B.A. LL.B.
TOOME, PEASE & HOLMBERG
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place,
1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M., LL.B.
ADVOKAAT—NOTAR
Uus aadress: BELL, TEMPLE,
SUITE 1401, 7 KING ST. E.
TORONTO, ONT. M5C 1A6
TEL. 365-1442

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT—NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

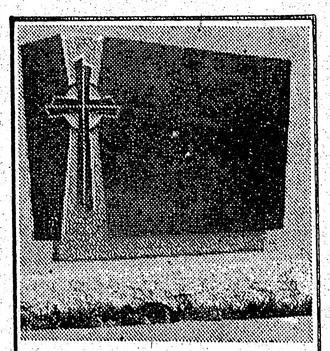

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St. Toronto,
Ont. M4S 1Z9
Davisville & Eglintoni vahel)
Tel. 487-2147

KIRIKUD

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

JÕULUJUMALATEENIST peetakse jõululaupäeval, kell p.l. Peetri kirikus. Teenib pra E. Lepik. Laulab koguduse se koor G. Raagi juhatusel. Or dr. Roman Toi. Laululehed.

Uusaasta JUMALATEEN TUS toimub pühap., 3. jaan. 2 p.l. Peetri kirikus. Teenib jutlustab praost E. Lepik. Lau koguduse segakoor G. Ra juhatusel. Eelmisel aastal nute mälestamine. Laululehed

EELK PEETRI KOGUDU
817 Mt. Pleasant Rd. Toron
Ont. M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul.
Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-58
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JÕULUOHTU-JUM LATEENISTUSED 24. d kell 12 päeval. Jutlustab pi Karl Raudsepp. Muusikaline lastelt ja noortelt Margit juhatusel. Kell 4 p.l. Teenib A. Taul. Laulab Cantate Do R. Lindau juhatusel. Kell Teenib õp. E. Heinsoo. La solist Evi Valge.

JÕULUPÜHA-JUMALAT NISTUS reedel, 25. dets. ke homm. Teenib õp. E. Hein Laulab ansambel Jaaniku.

Vana-aastaõhtu JUMALAT NISTUS 31. dets. kell 6 õ. mulaud. Teenivad mõlemad tajad.

Uusaasta JUMALATEE TUS 1. jaan. kell 11 h Teenib õp. E. Heinsoo.

Pühapäeval, 3. jaan. kel homm. JUMALATEENIS Teenib õp. A. Taul.

Pühapäeval, 10. jaan. pärast jumalateenistust KÜ LAPÄEV mitmekesise eesk N. Lindi korraldusel. K gevad solistid ja Cantate Do Kohv.

Laste mänguaeg alustab tegevust pärast jõuluvah teisip., 12. jaan. kell 9.30 h —4 p.l. Lõunasöök lastele. matsiooniks pr. A. Reita 444-9090.

Jõululaupäeval kantsele ei ole. Samuti jäävad p nädalatel ära õhtused kõnet Õpetajatega kokkusaamine kuleppel telefoni teel. Reg sed kõnetunnid jälle alates 4

Pühapäevakool alustab tegevust 10. jaan., samuti eelsed.

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Martin Erik Tiidus,
B.A., LL.B.
HARRIS, BARR
ADVOKAADID—NOTARID
39 Queen St., St. Catharines,
Ont., P.O. Box 366, L2R 6V7
Tel. (416)688-9411,
õhtuti (416)834-0007

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
Mihkel Holmberg, B.A. LL.B.
TOOME, PEASE & HOLMBERG
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place,
1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M., LL.B.
ADVOKAAT—NOTAR
Uus aadress: BELL, TEMPLE,
SUITE 1401, 7 KING ST. E.
TORONTO, ONT. M5C 1A6
TEL. 365-1442

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT—NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

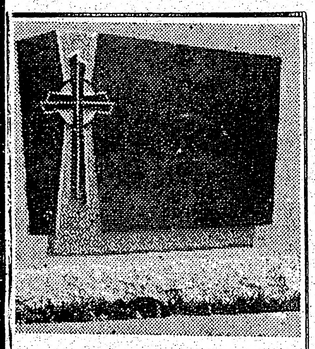

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St. Toronto,
Ont. M4S 1Z9
Davisville & Eglintoni vahel)
Tel. 487-2147

KIRIKUD

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

JÕULUJUMALATEENISTUS peetakse jõululaupäeval, kell 2 p.l. Peetri kirikus. Teenib praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel. Orelil dr. Roman Toi. Laululehed.

Uusaasta JUMALATEENISTUS toimub pühap., 3. jaan. kell 2 p.l. Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel. Eelmisel aastal surnute mälestamine. Laululehed.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul.
Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JÕULUÕHTU-JUMALATEENISTUSED 24. dets.: kell 12 päeval. Jutlustab piiskop Karl Raudsepp. Muusikaline osa lastelt ja noortelt Margit Viia juhatusel. Kell 4 p.l. Teenib õp. A. Taul. Laulab Cantate Domino R. Lindau juhatusel. Kell 6 õ. Teenib õp. E. Heinsoo. Laulab solist Evi Valge.

JÕULUPÜHA-JUMALATEENISTUS reedel, 25. dets. kell 11 homm. Teenib õp. E. Heinsoo. Laulab ansambel Jaaniku.

Vana-aastaõhtu JUMALATEENISTUS 31. dets. kell 6 õ. Armulaud. Teenivad mõlemad õpetajad.

Uusaasta JUMALATEENISTUS 1. jaan. kell 11 homm. Teenib õp. E. Heinsoo.

Pühapäeval, 3. jaan. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib õp. A. Taul.

Pühapäeval, 10. jaan. kohe pärast jumalateenistust KÜÜNLAPÄEV mitmekesise eeskavaga N. Lindi korraldusel. Kaastegevad solistid ja Cantate Domino. Kohv.

Laste mänguaeg alustab uuesti tegevust pärast jõuluvaheaega teisip., 12. jaan. kell 9.30 homm. —4 p.l. Lõunasöök lastele. Informatsiooniks pr. A. Reitav tel. 444-9090.

Jõululaupäeval kantseleitunde ei ole. Samuti jäävad pühade nädalatel ära õhtused kõnetunnid. Õpetajatega kokkusaamine kokkuleppel telefoni teel. Regulaarsed kõnetunnid jälle alates 4. jaan.

Pühapäevakool alustab uuesti tegevust 10. jaan., samuti leerieelsed.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Neljapäeval, 24. dets. kell 4 p.l. JÕULUÕHTU-JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Reedel, 25. dets. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Laulab ansambel. Teenib E. Saraoja.

Laup., 26. dets. kell 3 p.l. JÕULUKOOSVIIBIMINE. Kõneleb H. Eller.

Pühapäeval, 27. dets. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Teisipäeval, 29. dets. PALVUS kirikus.

Reedel, 1. jaan. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Laulab ansambel. Kõneleb H. Eller.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Neljapäeval, 24. dets. kell 3 p.l. JÕULUÕHTU-JUMALATEENISTUS. Laulab koguduse segakoor.

Reedel, 25. dets. kell 12 päeval JÕULUPÜHA-JUMALATEENISTUS. Solist sopran Erika Veskimets.

Pühapäeval, 27. dets. jumalateenistust ei ole.

Neljapäeval 31. dets. kell 3 p.l. VANA-AASTAÕHTU JUMALATEENISTUS armulauaga. Solist metsosopran Irene Loosberg.

Reedel, 1. jaan. 1988 kell 12 päeval UUSAASTA JUMALATEENISTUS. Solist sopran Liina Purje-Lepik.

Pühapäeval 3. jaan. jumalateenistust ei ole. Pühapäeval, 10. jaan. kell 2 p.l. KOLMEKUNINGAPÄEVA JUMALATEENISTUS. LEERIÕPETUSE ALGUS.

Pühapäevakool iga jumalateenistuse ajal. Leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

Segakoori harjutused esmaspäeviti kell 6.30 õ.

Koguduse kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 homm. kuni kella 4 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 4—8 õhtul.

Jälgige eesti organisatsioonide tegevust VABA EESTLASES!

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488
Jaan Andreller
943 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R3
Tel. 429-7984

„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval
kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Neljap. 24. dets. kl. 5.00 õ. JÕULULAUPÄEVA JUMALATEENISTUS küünlavalgusel: „Jeesus tunnistab iseendast". K. Raid, segakoor, keelpillid.

Reede 25. dets. kl. 11.00 h. JÕULUPÜHA JUMALATEENISTUS: „Püha Vaim tunnistab Jeesusest". V. Puu, K. Raid, naiskoor, P. Hanslep, pasunad. Kl. 6.00 õ. JÕULULAULUDE ÕHTU, TEBK koorid, solistid.

Pühap. 27. dets. kl. 11.00 JUMALATEENISTUS, J. Andreller, solistid Ed. McLean, ja V. Puu.

Neljap. 31. dets. kl. 8.00 õ. PEREKONNAÕHTU, teelaud, kava. Kl. 11.00 õ. AASTAVAHETUSE PALVUS, V. Krabi, solist A. Kaups.

Reede 1. jaan. kl. 4.00 p.l. UUS-AASTA JUMALATEENISTUS, Issanda surma mälestamine, K. Raid, segakoor.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Jõululaupäeval, 24. detsembril kell 5 õ. JÕULUEVANGEELIUM JA JÕULULAULUD. Kõneleb Allan Laur. Laulavad Leesment'i noored.

Jõulupühal, 25. detsembril kell 11 h. JÕULU-JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Solist Rael Laur.

Pühapäeval, 27. detsembril kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Solist Raul Pumber. Lastekirik.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Gustav Pitka. Lauluettekandeid.

Neljapäeval, 31. detsembril kell 8 õ. VANA-AASTAÕHTU EMMANUELIS. Vaimulik kava ja õhtusöök. Valguspildid. Uueaasta vastuvõtmine. Osalevad koguduse kaastöölised ja laulavad Leesment'i noored.

Pühapäeval, 3. jaan. kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Soololaule.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulab koor Ülo Lindströmi juhatusel. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 2 p.l.).

ESIMENE EESTI EV. LUTH. KOGUDUS HAMILTONIS
Kirik: 18 Victoria Ave. S.
Hamilton, Ont. L8N 2S6
Õpetaja T. Nõmmik,
3 Mapleside Ave. Hamilton, Ont.
L8P 3Y4, tel. 527-0410

JÕULUTEENISTUSED:

Jõululaupäeval, 24. detsembril kell 13.00 JÕULU-JUMALATEENISTUS St. John'i kirikus, 22 Willow Street, Waterloo. Teenib koguduse õpetaja, laulab Tiiu Nõmmik, orelil Ilse Conrad. Laululehed.

Kell 19.00 JÕULUÕHTU LITURGILINE JUMALATEENISTUS Hamiltonis, Grace Luteriusu kirikus, 1107 Main St. W., (samas kus möödunud aastal). Kirik asub Cline tänava nurgal, McMasteri ülikoolist veidi itta. Tasuta parkimine kiriku kõrval ja üle tänava. Teenib koguduse õpetaja, esineb H.E.S. Segakoor Olaf Kopvillemi juhatusel, orelil Eva Rammo, laululehed. Kõik kutsutud!

I Jõulupühal, 25. detsembril kell 10.00 ingliskeelne JÕULUTEENISTUS Hamiltoni kirikus. Teenib koguduse õpetaja, laulab Tiiu Nõmmik, orelil Janis Grinvalds. Kõik teretulnud!

Kell 7.00 JÕULUTEENISTUS Ehtares. Teenib koguduse õpetaja, orelil Julie Härma.

Pühapäeval, 27. detsembril kell 11.00 VANA-AASTA JUMALATEENISTUS armulauaga Hamiltoni kirikus. Teenib koguduse õpetaja, orelil Eva Rammo. Laululehed.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik
(Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel. 483-2478 ja 1-527-0410

Kolmapäeval, 23. detsembril kell 15.00 JÕULUTEENISTUS Virginia kirikus (Hwy 48 & Royal Beach Rd.) Teenib koguduse õpetaja, orelil Ed. Welin.

Jõululaupäeval, 24. detsembril kell 16.00 liturgiline JÕULUTEENISTUS Torontos. Teenib koguduse õpetaja, laulab Tiiu Nõmmik, orelil G. Iltal.

PALERMO, Sitsiilia (UPI) — 19 mafia juhtivat isikut mõisteti eluksajaks vangi kõige pikemal ja põhjalikumal mafia-vastasel kohtuprotsessil Itaalia ajaloos. Kohtukäik kestis 35 päeva, kuna eeluurimistööd kestsid 21 kuud. Kohtu all oli 456 süüdistatut, kellest mõisteti süüdi 338. 114 mõisteti õigeks ja 4 süüdistatut suri kohtukäigu vältel. Eluaegse vangistuse sai teiste hulgas ka mafia „paavst" Michele Greco ja tema vend, „senaator" Salvatore Greco. Neid mõisteti süüdi politseikindrali Carlo Alberto Dalla Chiesa mõrvamises 1982. aastal. Väga palju tõendmaterjali saadi „reeturi" Tommaso Buscetta kaudu, kes oli endine mafiameeste pealik. Teiseks mafia-poolseks tunnistajaks oli USA-st kohale toodud Salvatore (Sal) Contorno.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$63.—	$85.—
Poolaastas	$35.50	$46.—
Veerandaastas	$19.—	$25.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
Aastas $117.—, poolaastas $63.50 ja veerandaastas $33.—
USA-s:
Aastas $121.—, poolaastas $65.— ja veerandaastas $34.—
VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $147.—, poolaastas $78.— ja veerandaastas $42.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 75 centi.
Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata
VABA EESTLANE
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2
Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $ .....
siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga.
(Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi: .....
Aadress: .....
.....
.....

Murray E. Newbigging Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

„VABA EESTLANE" on
vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas —
teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 22. detsembril 1987 — Tuesday, December 22, 1987

FORESTGREEN TRAVEL INC.
1200 EGLINTON AVE. EAST, SUITE 706
DON MILLS, ONTARIO, CANADA M3C 1H9
REISID KÕIKJALE — Individuaalne ja gruppide nõuanne
ANJA KIVINEN Tel. 443-0555
SALME RAID Tel. 481-0763 (õhtul)

Uus inimõiguste komisjoni juhataja Ontariole

Ontario kodakondsuse minister Gerry Phillips tegi Inimõiguste Päeval, 10. dets. teatavaks, et Raj Anand, advokaat ja ühiskonnategelane on nimetatud uueks Ontario Human Rights Commission peajuhatajaks.

Järgnenud pressikonverentsil minister iseloomustas uut juhatajat kui inimõiguste ideedele pühendatud ja usaldusväärset advokaati, kes toob oma kohale määramisega kaasa väljapaistvad professionaalsed ja akadeemilised kogemused ning kes senini on olnud kõrgematasemeline ekspert inimõiguste küsimuste alal. Legaalse ala autorina on ta juba andnud silmapaistva panuse praegusele mõtteviisile võrdsete õiguste kriitilisel alal.

Raj Anand on töötanud ühiskondlikul tasemel legaalseis asutusis, advokatuuris ja teistes mitte-valitsuslikes organisatsioonides. Tema nimetamine tehti ÜRO Inimõiguste organisatsiooni 39. aastapäeval ja hakkab kehtima 1. jaan. 1988.

Minister G. Phillips tegi teatavaks mitmeid meetmeid komisjoni-töö tugevdamiseks ja sellele poliitiliselt suurema jõu andmiseks, tõstes vähemalt ühe miljoni dollari ulatuses komisjoni eelarvet. Selle summa abil võidavat efektiivsemalt karistada individuaalseid inimõiguste-rikkumisi ja aidata kodanikke üle mitmesuguste raskuste täie võrdsuse saavutamiseks.

Ka viiakse komisjon kodakondsuse ministeeriumi alt selle uutesse ametiruumidesse, kus see töötab iseseisvalt.

Raj Anand, kes töötab Torontos advokaadina, on lõpetanud Toronto, Kingstoni, Winnipegi ja Lavali ülikoolid, on saanud mitmeid akadeemilisi auhindu, avaldanud mitmeid publikatsioone ja pidanud loenguid Canadian Bar Association raames.

Pärast minister Phillipsi tutvustavat sõnavõttu avaldas mõtteid oma tulevaste tööeesmärkide üle ka Raj Anand, pidades esmaseks avatud ja lähedast suhet ajakirjandusega. Ta märkis mitmeid punkte, mis on üles seatud eesmärkidena, mida ta tahab senise tegevuse lisaks kas muuta, või tõhustada inimõiguste probleemide lahendamisel Ontarios.

Samal õhtul kutsus minister Phillips paarsada teabeteenistuse ja mitmesuguste ühiskondade esindajat vastuvõtule Macdonald hoone Ontario ruumides. Seal tutvustas ta Kanada, ÜRO ja Ontario lippude ees uut komisjoni juhatajat laiemale publikule. Ka Raj Anand võttis sõna oma töö tutvustamiseks ja lahkunu töö tunnustamiseks. Muus osas oli õhtu mõeldud tutvumiseks ja kontaktivõtmiseks uue inimõiguste komisjoni juhatajaga. H. O.

Uus komisjoni juhataja Raj Anand.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

25., 26. ja 27. detsembril
dr. R. Vanaselja, tel. 921-7777

1., 2. ja 3. jaanuaril 1988
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

9. ja 10. jaanuaril
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

16. ja 17. jaanuaril
dr. J. Marley, tel. 921-7777

KITWE, Zambia (UPI) — Zaire (endise Belgia Kongo) sõdurid olevat üle piiri Zambia territooriumile tunginud, seal röövimisi toime pannud ja 23 naist vägistanud, kellest kaks olevat olnud koolitüdrukud. Zambia valitsus esitas selle vastu juba teistkordse protesti, väites et Zaire sõdurid tulevad tihti üle selgesti märgitud piiri ja panevad Zambia territooriumil maksma oma terrori. Teatavasti kuulub Zambia (diktaator Kenneth Kaunda all) nn. rinderiikide (front line states) hulka, mis võitlevad LAV vastu, aktiivselt ANC kommunistlikult meelestatud geriljajõude toetades.

Jõuluõhtul 1941 Kirovis

24. detsembril 1941 käsutati Kirovi linnavangla õuele pakase kätte Eestist küüditatud: jõuluõhtul tuli neil minna vanglast sunnitöölaagrisse. Juunis küüditatute hulgas oli ka Lümanda algkooli õpetaja Enn Tammart, kes suri vangilaagris 1943. a. talvel. Temast on järele jäänud kogu visandlikke luuletusi, mis on nüüd Torontos trükki minemas (palume neid, kes Tammartit tundsid, toimetusega ühendust võtta). Tammarti luuletuste hulgas on üks pühendatud just sellele jõuluõhtule.

ÖÖ ENNE TEED

(24. dets. 1941. a. Kirovist)

Meenutan öid enne tuhandeid asjatuid käike,
väheseid õnnestund päevi mu hüpleval teel —
aastate keerus kõik kaotand ereda läike,
muutunud söestund jätteiks aastate leel.

Katkenud mälestuslõngade pudedas võrgus
virava laiguna mällu sööbunud öö,
millisest tilkhaaval kibedust aastateks nõrgus,
mürgitas hinge, mõrastas aadete vöö.

Jõuluöö härmniiske masinasajandi tahmas,
kütmata kambris, kus ahjuks vaid enese piht,
ootamas räpase mustuse haisevas kahmas:
milline saatuse määratud teeraja siht?

Sadandeid võitlejaid kiilutud kitsasse urgu,
kaaslaseks nälgahne täitmatu söödikuviirg,
milline vahel peab verre uppuvat turgu,
kõrvetab kehi kui lõkendav vaigune piirg.

Sogastes unedes sumbunud tolmrohkes õhus
piinlevalt pöörleb tukslev kehadekaos:
unenäos ähmane legend vastsündinust põhus
vaheldab katkena eluteed sündmuste vaos.

Laugude vajudes vormivad unised ergud
möödunust hurmavalt kauni piltiderea.
Ärkad, taas leiad end keset hullunud põrgut,
tigeda vihaga südames saatuse nead.

10. V 1942

Waldheim kaebab süüdistajad kohtusse

VIIN (Reuter) — Viinis korjati ära müügil oleva ajakirja „Wiener" numbrid, milles ilmunud artikkel süüdistas Austria presidenti Kurt Waldheimi sõjaaegsetes kuritegudes. Waldheim on alustanud kohtuprotsessi ajakirja toimetaja Gerd Leitgeb'i vastu, süüdistades teda auhaavamises. Kuid Leitgeb jääb oma väidete juurde. Ta ütleb ka, et kuukirja erinumbrist, mida trükiti 100.000, on suurem osa juba müüdud.

Artiklis tsiteeritakse jugoslaavia-ameeriklast Miodrag Cedic'ut ütlevana, et tema pääses võimalikust hukkamisest selle tõttu, et ta isa ja onu maksid sel ajal saksa sõjaväes teenivale leitnant Waldheimile altkäemaksu. Cedic olevat olnud pantvangide hulgas, kellest paljud maha lasti. Sel ajal oli Jugoslaavias kombeks lasta maha 100 tsiviilisikust pantvangi ühe partisanide poolt tapetud saksa sõduri eest, väidab Cedic.

Waldheim, kes just 69-aastaseks sai, eitab et temal oli mingit mõjuvõimu vangide mahalaskmist käskida või keelata. Kuid artikli autor, ameerika zhurnalist Charles Ashman, ütleb et Cedic'u vande all antud avaldis ning USA sõjajõudude poolt koostatud sõjakurjategijate nimistu on põhjuseks, miks USA justiitsministeerium pani Waldheimi nime „soovimatute välismaalaste" kirja, kellele USA-sse tulemiseks viisat ei anta.

Lühiuudiseid

COLOMBO, Sri Lanka (UPI) — Võitlused Dzhaffna poolsaarel kestavad edasi. Tamili mässulised tapsid seal kümme külainimest, nende hulgas kaks last. Samuti olevat Sangaville külas või alevis kuus poodi tühjaks röövitud ja budausu tempel rüüstatud. Ründajad põgenesid külast varastatud veokil.

India „rahuvalveüksused" kaotasid neli surnut lahingus tamili partisanidega. „Eelami Tiigriteks" nimetatud partisaniüksus olevat kaotanud vähemalt kümme meest.

Wintario

THURSDAY DECEMBER 17, 1987

NUMBERS	No. OF PRIZES	PRIZE VALUE
⊛611830	1	$200,000
611830	3	100,000
·11830	36	1,000
··1830	360	100
···830	3,600	10
61183·	36	1,000
6118··	360	100
611···	3,600	10
·38040	40	1,000
38040·	40	1,000
7224··	400	100
·7224·	400	100
··7224	400	100
277···	4,000	10
·277··	4,000	10
··277·	4,000	10
···277	4,000	10

1 0 In order, in any position.
WIN'FALL 200,000 PRIZES
5 FREE TICKETS